

**UCHWAŁA Nr /XXII/2017
RADY POWIATU W RADOMIU
z dnia 24 lutego 2017 r.**

w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, którego załącznik stanowi sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie § 20 ust. 2 Statutu Powiatu Radomskiego, w związku z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /Dz. U. 2016, poz. 930 z późn. zmianami/, art. 76 ust. 4 pkt 15, art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U.2016, poz. 575 z późniejszymi zmianami/ uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Po rozpatrzeniu pisemnej informacji przedłożonej przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu o działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej oraz sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Rada Powiatu pozytywnie ocenia i przyjmuje do wiadomości przedłożoną informację.
2. Pisemna informacja, przedłożona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Wnioskodawca:
Zarząd Powiatu**

**Działalność
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Radomiu**

Rok 2016

I. Wstęp, informacje podstawowe, kadra realizująca zadania z zakresu pomocy społecznej

Pomoc społeczna stanowi ważny system wsparcia osób i grup społecznych znajdujących się w różnych sytuacjach życiowych. Bez względu na czas i miejsce, w którym żyjemy, zawsze wokół nas są osoby, które z różnych przyczyn nie są w stanie przezwyciężyć samodzielnie występujących trudności i kryzysów.

Troska o człowieka, który z powodu splotu wydarzeń życiowych jest zmuszony do szukania pomocy, który z przyczyn niezawinionych czy zawinionych traci podstawy egzystencji i zostaje wyrzucony na margines normalnego życia – jest priorytetem, na którym opiera się zarówno teoria, jak praktyka i pomocy społecznej.

Podstawowym źródłem prawa w tym zakresie jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2016, poz. 930 z późniejszymi zmianami).

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując, na zasadach partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Zróżnicowany zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, zwanym dalej Powiatowym Centrum jest adresowany stricte do osób i rodzin potrzebujących przysłowiowej „pomocnej dłoni” w stawianiu się bardziej niezależnymi. Zauważyć należy, że wachlarz tych zadań stale się rozwija. Od tego roku pracownicy Powiatowego Centrum wykonują nowe, dodatkowe zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Kadrę Powiatowego Centrum stanowi **21** osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. W jednostce zatrudniane są także osoby na podstawie umów cywilno – prawnych. Obecnie 17 naszych pracowników posiada wykształcenie wyższe. 6 osób posiada ukończone studia podyplomowe w formie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, 1 osoba studia podyplomowe: psychologia kryzysu i interwencji kryzysowej, 1 osoba studia podyplomowe: doradztwo zawodowe z coachingiem i pośrednictwo pracy. Ponadto, 5 osób posiada uprawnienia do prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych, 1 osoba ukończyła specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny, 1 pracownik – zarządzanie zasobami ludzkimi. Jedna z osób współpracujących z Powiatowym Centrum na podstawie umowy zlecenie jest w trakcie realizacji 4 - letniego kursu „Psychoterapii systemowej

(rodzinnej)”, co pozwoli jej na uzyskanie uprawnień psychoterapeuty i rozszerzenie oferty specjalistycznego poradnictwa świadczonego w naszej jednostce.

Powiatowe Centrum funkcjonuje na podstawie statutu, nadanego Uchwałą Nr 129/XIV/2016 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 marca 2016 roku. Organizację i zasady funkcjonowania naszej jednostki określa regulamin organizacyjny uchwalony na podstawie uchwały Nr 173/2012 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 22 marca 2012 roku.

II. Realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Wiedza o problemach społecznych i zasobach społeczności lokalnych stanowi podstawę do ustalenia hierarchii potrzeb, które samorząd powiatowy, we współpracy z różnymi partnerami planuje realizować. Takim narzędziem, służącym realizacji stosunkowo trwałych wzorów postępowania, które mają przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych i poprawy sytuacji osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym jest Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2018, zwana dalej Strategią przyjęta uchwałą Nr 323/XXXVII/2014 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 24 stycznia 2014 roku.

Dokument ten jest podstawą sukcesywnego podejmowania zadań, mieszczących się w ramach ujętych w pięciu obszarach celów strategicznych, którymi są: zintegrowany system wsparcia podstawowej komórki społecznej, jaką stanowi rodzina; zintegrowany system pieczy zastępczej; wsparcie środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - aktywizacja i integracja; rozwój kapitału społecznego i ludzkiego oraz partnerstwo na rzecz realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i rozwiązywania problemów natury społecznej.

Cel strategiczny 1 – zintegrowany system wsparcia podstawowej komórki społecznej, jaką stanowi rodzina.

Rodzina stanowi podstawową formę życia każdej jednostki. Niestety, funkcjonowanie wielu rodzin odbiega od standardów wyznaczonych przez normy społeczne. Czasami, bieg wydarzeń i różnych okoliczności sprawia, że członków rodziny dotykają kryzysy: bezrobocie, nałogi, przemoc, zaczynają egzystować w biedzie, zarówno umysłowej, jak i materialnej i pomału tracą nadzieję na poprawę swojego losu. Potrzebują z zewnątrz motywacji do zmiany. System wsparcia tej podstawowej komórki społecznej, jaką jest rodzina opiera się na współpracy pomiędzy samorządem gminnym i powiatowym. Współpraca ta przybiera różne formy. W ramach partnerstwa w grudniu b. roku psycholog Powiatowego Centrum przeprowadził szkolenie dla rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych z terenu gminy Jastrzębia /20 osób/ o tematyce:

„Konsekwencje ingerencji sądu we władzę rodzicielską” oraz „O przywiązaniu, czyli jak budować bezpieczną więź z dzieckiem”.

Do zadań Powiatowego Centrum należy organizacja zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zapraszani są na nie również pracownicy ośrodków pomocy społecznej, najczęściej pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin, w bieżącym roku zorganizowaliśmy **234** takie spotkania. Uczestniczyli w nich także rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej, opiekunowie zastępczy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pedagodzy, psychologowie, przedstawiciele ośrodków adopcyjnych i innych instytucji zaangażowanych w pomoc dziecku i rodzinie, gdyż jest to szansa na spojrzenie na problemy rodziny jako całości.

Wzorem roku ubiegłego kontynuowaliśmy współpracę ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy”, które zapewnia wielospecjalistyczną pomoc mieszkańcom powiatu radomskiego: psychologa, logopedy, terapeuty rodzinnego, terapeuty uzależnień, pedagoga - w formie indywidualnego i grupowego wsparcia.

I tak, jak w poprzednich latach kontynuowana jest współpraca z sektorem organizacji pozarządowych – Towarzystwem Przyjaciół Dzieci w Pionkach, Caritas Diecezji Radomskiej, Parafią Rzymskokatolicką p.w.św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Wierzbicy, na których działalność rokrocznie są przekazywane dotacje.

Dla wszystkich rodzin z terenu powiatu radomskiego pomoc prawną oraz psychologiczną zapewnia również Powiatowe Centrum.

Strategia obejmuje ponadto działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zostały one ujęte w odrębnym punkcie przedmiotowego sprawozdania dotyczącym realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 2

Zbudowanie zintegrowanego systemu pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum, poza wykonywaniem zadań z zakresu pomocy społecznej, pełni również funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza – to nadzieja dla dzieci, które nie mają szans prawidłowo się rozwijać w rodzinie biologicznej. W powiecie radomskim zastępcze stabilne środowisko zapewniają spokrewnione, niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze oraz placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego. Są to zasoby, które w oparciu o profesjonalne i zróżnicowane formy wsparcia stworzyły i utrzymują zintegrowany system pieczy zastępczej, odpowiadający zgłaszanym i dostrzeganym potrzebom. Dbą o to zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej, w szczególności przy pomocy **6** koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Szczegółowo zakres tej tematyki został

omówiony w sprawozdaniu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Podkreślić należy, że już drugi rok prężnie działa Grupa Wsparcia dla Rodzin Zastępczych. Do uczestnictwa w niej zostały wytypowane w 2016 roku **24** rodziny zastępcze. Równolegle z Grupą Wsparcia dla opiekunów zastępczych zorganizowana została grupa dla dzieci – wychowanków tych rodzin (**43** osoby), którzy podczas zajęć swoich opiekunów mieli możliwość skorzystania, pod opieką wykwalifikowanej kadry z aktywnych form spędzania czasu wolnego: zajęć integracyjnych, manualnych i innych.

W celu promocji idei zastępczego rodzicielstwa, a jednocześnie dla uhonorowania Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w tym roku w Muzeum Wsi Radomskiej został zorganizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem „Nowe Perspektywy” Piknik Rodzinny.

Wszyscy mieszkańcy powiatu radomskiego, zatem i opiekunowie zastępczy oraz ich podopieczni, przeżywający różnego rodzaju problemy mogą korzystać z szerokiej oferty usług pomocowych tj. specjalistycznego poradnictwa, terapii rodziny, terapii uzależnień, poradnictwa prawnego, psychologicznego, jak również interdyscyplinarnego i kompleksowego wsparcia w ramach zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.

Cel strategiczny 3

Wsparcie środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - aktywizacja i integracja

Wsparcie społeczne jest szczególnym rodzajem pomocy społecznej, która ma służyć rozwiązywaniu problemów jednostek i grup marginalizowanych we współczesnym świecie. W ramach tego zadania Powiatowe Centrum oferuje różne formy wsparcia w odniesieniu do osób, którym bez pomocy z zewnątrz byłoby bardzo trudno funkcjonować w środowisku i realizować role społeczne. W tej grupie mieszczą się osoby niepełnosprawne, odczuwające w codziennym funkcjonowaniu wiele ograniczeń wynikających z dysfunkcji fizycznych i psychicznych.

W sytuacji, gdy osoby te nie mają możliwości funkcjonowania w naturalnym środowisku, często są samotne, a wymagają całodobowej opieki ze strony osób drugih, mają możliwość skorzystania z bogatej infrastruktury instytucji pomocowych, takich jak domy pomocy społecznej. W powiecie radomskim oferta w tym zakresie jest dostosowana do osób z różnym rodzajem niepełnosprawności: przewlekłe psychicznie chorych, przewlekłe somatycznie chorych, dorosłych i dzieci niepełnosprawnych intelektualnie. Wszystkie te jednostki posiadają zezwolenia bezterminowe na prowadzenie swojej działalności uzyskane na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego, gdyż spełniają obowiązujące standardy usług.

Środowiskowe wsparcie natomiast zapewniają: warsztaty terapii zajęciowej oraz środowiskowy dom samopomocy.

Na bieżąco jest realizowany „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych”, który zawiera katalog działań mających służyć poprawie jakości życia tej grupy osób. Poszczególne zadania określone w programie zostały opisane w dalszej części niniejszej informacji.

Do grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym należą również wychowankowie rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej. Są to osoby, które doświadczyły w swoim życiu braku wsparcia ze strony najbliższych, co często skutkuje także brakiem wiary w siebie i wielu umiejętności, których może nauczyć życie w rodzinie. Formy pomocy muszą być w tej materii zróżnicowane: finansowa, rzeczowa, specjalistyczne poradnictwo, praca socjalna, przygotowanie i realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia.

W bieżącym roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej mieli pod swoją opieką **26** pełnoletnich wychowanków, którzy pomimo uzyskania pełnoletności pozostali w rodzinach zastępczych. Wychowankowie, którzy zdecydowali się na rozpoczęcie samodzielnego życia tj. **46** podopiecznych opuszczających rodzinną pieczę zastępczą oraz **18** wychowanków instytucjonalnej pieczy - korzystało ze wsparcia pracownika socjalnego oraz starszego specjalisty pracy socjalnej.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Powiatowe Centrum obowiązek pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali na terytorium Polski status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w ramach indywidualnego programu integracji. Od trzech lat zadanie to nie jest realizowane, gdyż na terenie powiatu nie przebywają osoby posiadające status uchodźcy.

Cel strategiczny 4

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego

Aby realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej była efektywna, osoby zaangażowane w ich wykonywanie dbają o podnoszenie swoich kompetencji, uczestnicząc w szkoleniach, konferencjach czy innych formach doskonalenia zawodowego. Sytuację w tym zakresie przedstawia poniższa tabela:

1.	Bilans w jednostce budżetowej - sporządzanie, uzgadnianie - załączniki.	Główna księgowa
2.	Prawo pracy i umowy cywilnoprawne - najnowsze zmiany.	Starszy specjalista
3.	Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie i współpraca służb zobowiązanych do prowadzenia procedury - Niebieska Karta.	Kierownik Zespołu
4.	Spotkanie informacyjno-szkoleniowe z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci	Kierownik Zespołu

5.	Niepełnosprawni – Pełnosprawni	Kierownik Zespołu
6.	Szkolenie w zakresie ochrony informacji niejawnych	Starszy specjalista
7.	Wprowadzenie do nowelizacji Prawa zamówień publicznych w roku 2016	Starszy specjalista
8.	Zmiany w rodzinnej pieczy zastępczej wprowadzone ustawą 500+	Pracownik socjalny
9.	Program wzmacniania rodziny	Kierownik Zespołu
10.	Zmiany w prawie karnym i procedurze karnej - jak wpłyną na pracę z rodzinami uwikłanymi w przemoc?	Kierownik Zespołu Pracownik socjalny
11.	Świadomy rodzic - szczęśliwe dziecko	Kierownik Zespołu Psycholog
12.	Instrukcja kancelaryjna i archiwizacja dokumentów oraz zarządzanie czasem w archiwum zakładowym 2016	Samodzielny referent
13.	Zatrudnianie i wynagradzanie personelu i pracowników w projektach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014 - 2020, w części dotyczącej EFS	Starszy specjalista
14.	Prawo zamówień publicznych na dostawy i usługi oraz zasada konkurencyjności - obowiązki beneficjentów realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014 - 2020. Najczęściej popełniane błędy.	Starszy specjalista
15.	Ścieżka reintegracji i narzędzia do oceny efektywności społeczno-zatrudnieniowej - do wykorzystania w realizacji projektów zewnętrznych OPS i PCPR	Starszy specjalista Pracownik socjalny Starszy referent
16.	Adopcja jako trwałe rozwiązanie dla dziecka.	Starszy specjalista pracy socjalnej
17.	Doradztwo zawodowe z coachingiem i pośrednictwo pracy, studia podyplomowe	Kierownik Zespołu

Osoby pełniące w Powiatowym Centrum funkcje koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej również systematycznie poszerzają swoją wiedzę i doskonalą swój warsztat pracy. Wykaz szkoleń, w których w bieżącym roku uczestniczyli pracownicy realizujący zadania w zakresie pieczy zastępczej znajduje się w sprawozdaniu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel strategiczny 5

Partnerstwo na rzecz realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i rozwiązywania problemów natury społecznej

Organizacje pozarządowe są bardzo ważnym partnerem wspierającym działania jednostek pomocy społecznej. Współpraca z tym tzw. trzecim sektorem przekłada się na rzeczywiste współdziałanie w celu rozwiązywania problemów społecznych i jest realizowana na bieżąco. Dzięki współpracy z **Mazowieckim Stowarzyszeniem Terapii i Readaptacji Społecznej MASTERS** w Radomiu, mieszkańcy powiatu radomskiego – sprawcy przemocy domowej mogli wziąć udział w programie korekcyjno – edukacyjnym. Na ten cel Powiatowe Centrum pozyskało środki finansowe **7.614 zł.** z budżetu Wojewody

Mazowieckiego /jest to zadanie z zakresu administracji rządowej/. Kwota przypadająca na 1 uczestnika programu to **846 zł**. Program prowadziło 2 trenerów tj. terapeuta rodziny i uzależnień oraz socjolog, pedagog i specjalista z zakresu doradztwa psychologiczno – pedagogicznego. 7

Nadmienić należy, że w ramach swojej statutowej działalności MASTERS realizuje szeroki wachlarz działań na rzecz przeciwdziałania zjawiskom przemocy w rodzinie, jest to także działalność edukacyjna, warsztatowo – szkoleniowa, opracowywanie, wdrażanie i realizacja programów terapeutycznych, profilaktycznych dla osób uzależnionych, niedostosowanych społecznie oraz ich rodzin.

Zadanie po nazwą: prowadzenie profilaktycznych działań w celu przeciwdziałania uzależnieniom takim jak alkoholizm, narkomania oraz promowanie zdrowego stylu życia i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie z terenu gminy Wierzbica i gmin ościennych realizowała **Świetlica Środowiskowa „Betania” przy parafii Rzymско – Katolickiej św. Stanisława Bpa M. w Wierzbicy**. Na ten cel powiat radomski przekazał dotację w wysokości **15.000 zł**.

Świetlica prowadzi następujące formy pracy środowiskowej: pomoc w nauce, kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych - zmniejszenie agresji słownej i fizycznej; twórczą organizację czasu wolnego /zabawa, zajęcia sportowe, artystyczne, wycieczki/; pomoc w odkrywaniu i rozwoju indywidualnych zainteresowań oraz uzdolnień; kształtowanie prawidłowych i społecznie pożądaných postaw; współpracę z rodziną dziecka; poprawę kontaktu z rodzicami i zwiększenie ich częstotliwości; zdobycie wiedzy na temat zagrożeń związanych z narkotykami, alkoholem i innymi używkami.

W okresie 9-15.07.2016 r. wychowankowie uczestniczyli w obozie profilaktycznym w Białym Dunajcu, który również był okazją do przekazania wiedzy na temat uzależnień oraz niebezpiecznych sytuacji, które mogą wydarzyć się w czasie wakacji, a także na temat zagrożeń związanych z narkotykami i alkoholem.

Podopieczni mieli także możliwość pokazania swoich możliwości w konkursie plastycznym pn. „Chrońmy życie, ratujmy życie” oraz turniejach tenisa stołowego i bilarda. Ponadto, wzięli udział w zabawie karnawałowej w Remizie OSP w Wierzbicy, wielkanocnej zbiórce żywności, wizycie w DPS w Wierzbicy z upominkami świątecznymi, zabawach, konkursach, grillu z okazji Dnia Dziecka, ognisku z okazji zakończenia roku szkolnego i powitania wakacji, wycieczce do Krakowa i Łagiewnik, warsztatach kulinarnych „Żółty talerz” w restauracji MammaLeo w Radomiu oraz warsztatach plastycznych „decoupage”.

Każdego dnia z programu świetlicy korzysta **10 – 45** osób.

Już drugi rok Powiatowe Centrum współpracuje ze **Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy”**, którego działalność jest uzupełnieniem specjalistycznego poradnictwa świadczonego w naszej jednostce dla mieszkańców powiatu radomskiego, w tym rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, rodzin zastępczych, podopiecznych tych rodzin, pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. Na ten cel /w tym prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, zorganizowanie Festynu Rodzinnego/ powiat radomski przekazał dotację w wysokości **17.000 zł.**

Partnerstwo na rzecz realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i rozwiązywania problemów natury społecznej obejmuje współpracę jeszcze z wieloma innymi instytucjami zaangażowanymi w szeroko rozumianą pomoc. W tym roku dwukrotnie pracownicy Powiatowego Centrum mieli okazję wymiany doświadczeń podczas seminariów zorganizowanych w Wyższej Szkole Handlowej w Radomiu pod hasłem: „Niepełnosprawni – pełnosprawni” oraz „Świadomy rodzic – szczęśliwe dziecko”. Była to okazja do omówienia wielu zagadnień w sposób interdyscyplinarny: z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej, ośrodków adopcyjnych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, edukacyjnych, innych powiatowych centrów pomocy rodzinie, organizacji pożytku publicznego, wreszcie rodziców zastępczych oraz rodziców adopcyjnych.

Powiatowe Centrum zorganizowało również **5** spotkań o charakterze szkoleniowym dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej tj. ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu radomskiego oraz domów pomocy społecznej. Kadra ops-ów wzięła udział w naradach na temat: Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej; POGODNE LATO 2016 – organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w ramach programu profilaktyczno-terapeutycznego. To spotkanie zostało połączone z akcją informacyjno – edukacyjną polegającą na przekazaniu broszur uzyskanych w ramach współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki „Bezpieczna woda – zasady bezpiecznego zachowania nad wodą, w wodzie i na wodzie”. Efektem spotkania było zapewnienie, we współpracy z Mazowieckim Związkiem Harcerstwa Polskiego w Płocku **45** dzieciom z terenu naszego powiatu możliwości wypoczynku letniego nad morzem w miejscowości Białogóra. Kolejne szkolenie zostało zorganizowane we współpracy z Katolickim Ośrodkiem Adopcyjnym w Radomiu, ul. Kościelna 5 na temat: Adopcja jako trwałe rozwiązanie dla dziecka.

Kadra domów pomocy społecznej uczestniczyła w dwóch spotkaniach, na których została omówiona tematyka: Zasady przygotowywania aktualizacji wywiadów środowiskowych

w celu zmiany decyzji administracyjnych dotyczących ustalenia odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej oraz Zagadnienia prawne dotyczące ubezwłasnowolnionych i mających pełną lub ograniczoną zdolność do czynności prawnych mieszkańców domów pomocy społecznej w przedmiocie gospodarowania środkami finansowymi zgromadzonymi na kontach depozytowych.

III. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

To, co odróżnia przemoc domową od innych czynów karalnych to fakt, że zwykle ma miejsce za zamkniętymi drzwiami w przysłowiowych czterech ścianach. Bardzo często, osoby doświadczające przemocy czują się osamotnione i zdane na siebie, gdyż ich dramaty rozgrywają się w „zaciszu” własnego domu.

Przemoc w rodzinie zawsze narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, gdyż obowiązkiem władz publicznych jest zapewnienie wszystkim obywatelom równego traktowania oraz respektowania ich praw i wolności.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu realizuje zatem „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie radomskim na lata 2016-2020”, który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu w Radomiu Nr 106/XIII/2016 z dnia 29 listopada 2016 roku.

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakłada realizację różnorodnych zadań, mających służyć zwiększeniu skuteczności oddziaływań stosowanych w tej materii, w efekcie czego może nastąpić zmniejszenie skali tego zjawiska.

Jest to cel naczelny, który będzie realizowany w postaci różnorodnych celów strategicznych zaplanowanych na okres, który obejmuje program.

1. Diagnozowanie, monitorowanie rozmiaru przemocy domowej w powiecie radomskim oraz analizowanie form i efektów udzielonego wsparcia.

W tym celu Powiatowe Centrum zwróciło się do 13 ośrodków pomocy społecznej, będących często pierwszym ogniwem w łańcuchu pomocy osobom doznającym przemocy ze strony najbliższych z prośbą o dane na temat skali tego zjawiska w poszczególnych gminach za rok 2016.

Aby zmierzyć efekty związane z realizacją programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej Powiatowe Centrum wystosowało prośbę do jednostki zgłaszającej: kuratorów, zespołów interdyscyplinarnych o informacje, na ile wiedza

merytoryczna oraz przekazane umiejętności wpłynęły na zachowanie sprawców przemocy domowej względem swoich bliskich. Powyższe pozwoliło na wyciągnięcie wniosków, na ile proponowane rozwiązania okazały się skuteczne. W tym roku, program ukończyło **5** osób, w przypadku **4** z nich ich funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym znacznie się poprawiło, a zachowania przemocowe wobec osób bliskich już nie występują.

2. Rozwój działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy

W Biuletynie Informacji Publicznej Powiatowego Centrum są dostępne informacje na temat poradnictwa oraz pomocy w sytuacji kryzysowej. W siedzibie Powiatowego Centrum, na tablicy ogłoszeń również znajduje się informacja na temat dostępnych form wsparcia, w tym możliwości skorzystania z mediacji. Upowszechnione są również ulotki dotyczące przedmiotowej problematyki, zawierające m. innymi informacje na temat funkcjonowania we wszystkich gminach powiatu radomskiego zespołów interdyscyplinarnych.

Powiatowe Centrum udziela również wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla osób i rodzin /w tym rodzin zastępczych/ zgłaszających się po poradę w zakresie spraw opiekuńczo - wychowawczych, metod postępowania, pożądanых postaw wychowawczych. W 2016 roku psycholog udzielił takich porad **122**. Dotyczyły one zachowań dzieci, diagnozy ich rozwoju, relacji w rodzinach, problemów wychowawczych, a w przypadku opiekunów zastępczych kontaktów z rodziną biologiczną.

W tym roku został przygotowany także „Informator danych teleadresowych instytucji i podmiotów realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, który w ramach wzajemnej współpracy został przekazany do prokuratur, sądów i komend policji.

3. Ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Zadanie to jest realizowane w postaci zapewnienia różnych form wsparcia osobom, które znalazły się w trudnej życiowo sytuacji na skutek doświadczania przemocy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu ma status jednostki specjalistycznego poradnictwa na podstawie wpisu do rejestru prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego /poz. nr 80/.

Mieszkańcy powiatu radomskiego mogą zatem korzystać z bezpłatnego poradnictwa w siedzibie Powiatowego Centrum, świadczonego przez zatrudnionego na pełen etat psychologa /specjalistę z zakresu psychologii kryzysu i interwencji kryzysowej/. W bieżącym roku psycholog udzielił **32** porady osobom doświadczającym różnego rodzaju kryzysów. Poradnictwem objęto między innymi: kobiety – ofiary przemocy ze strony partnerów, osoby zmagające się z uzależnieniem najbliższych członków rodziny, rodziców biologicznych dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej /najczęściej z powodu alkoholizmu, zjawiska przemocy w rodzinie/, w zakresie motywowania ich do pracy nad sobą i starań o odzyskanie władzy rodzicielskiej.

Swoim wsparciem psycholog obejmuje również dzieci, które między innymi z powodu przemocy domowej zostały umieszczone w pieczy zastępczej oraz osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej. Spotkania i rozmowy z dziećmi i ich opiekunami odbywają się w warunkach przyjaznych dziecku, w przygotowanym do tego celu w siedzibie Powiatowego Centrum pokoju, zapewniającym poczucie intymności i dyskrecji.

Poradnictwo jest świadczone praktycznie codziennie, w godzinach pracy Powiatowego Centrum, stosownie do zgłaszanych potrzeb. Jednak, w celu usprawnienia organizacji pracy, psycholog zawsze jest dostępny podczas dyżuru w każdą środę, w godz. 8.00-15.00.

W każdy pierwszy i trzeci poniedziałek miesiąca, osobom zdecydowanym na podjęcie kroków prawnych w celu zmiany swojej sytuacji życiowej oferujemy pomoc prawnika.

Wsparcie w tej formie jest realizowane bezpłatnie. W rejestrze poradnictwa prawnego w 2016 r. odnotowano **31** porad. Dotyczyły one w szczególności spraw związanych z przemocą w rodzinie, pozwów o alimenty, postępowania rozwodowego, podziału majątku.

3 pracowników Powiatowego Centrum /kierownik zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej, samodzielny referent, pracownik socjalny/ pełni funkcję członków zespołów interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej: w Iłży, Skaryszewie oraz Goździe. Zdarza się, że na posiedzenia zespołów są zapraszani także koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. W 2016 roku odbyło się **14** takich spotkań, które służyły organizacji procesu usamodzielnienia się osoby doświadczającej przemocy w oparciu o takie narzędzia, jak diagnoza i plan pomocy.

4. Podniesienie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy.

Doświadczanie przemocy ze strony najbliższych jest problemem, który może dotyczyć każdego. Bez znaczenia jest tu wiek, wykształcenie czy sytuacja materialna. Priorytet ten ma w założeniu pomóc ludziom w zrozumieniu tego, czym jest przemoc, i jak się przed nią bronić, jeśli już pojawi się w naszym życiu. Potrzebna jest ku temu edukacja społeczności lokalnej np. poprzez opracowanie i udostępnienie broszur i ulotek informacyjnych dotyczących tego problemu społecznego oraz dostępnych form wsparcia, poradnictwa, pomocy w sytuacji kryzysowej. Materiały o tej tematyce każdego roku są przekazywane do gmin powiatu radomskiego celem rozpowszechnienia wśród mieszkańców. W tym roku uzyskaliśmy również ze Stowarzyszenia „Niebieska Linia”

bezpłatny informator o procedurze „Niebieska Karta”, który jest udostępniany wszystkim zainteresowanym w siedzibie Powiatowego Centrum

Działania na rzecz podniesienia świadomości i wiedzy na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowania wzorca postaw negujących zjawisko przemocy są realizowane także w środowiskach rodzin zastępczych. Zagadnienia te są poruszane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej podczas wizyt w środowisku, rozmów zarówno z opiekunami zastępczymi, jak i wychowankami tych rodzin oraz szkoleń rodzin zastępczych, podczas których także są przekazywane uczestnikom materiały informacyjne.

Jedną z form propagowania wzorca postaw negujących zjawisko przemocy jest wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego. W celu wzmocnienia więzi rodzinnych w tym roku został zorganizowany Piknik Rodzinny, w którym wzięło udział łącznie blisko **90** osób.

5. Działania korekcyjno – edukacyjne wobec sprawców przemocy domowej.

Dzięki pozyskaniu środków z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie mogliśmy realizować program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Program był realizowany w okresie od kwietnia do sierpnia bieżącego roku. Głównymi założeniami programu było uświadomienie sprawcy czym jest przemoc, nauka umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych, umiejętności konstruktywnego wyrażania emocji, partnerskiego układania stosunków rodzinnych, korzystania z pomocy instytucji.

W ramach programu utworzono jedną grupę **9** uczestników, odbyło się 54 godzin konsultacji indywidualnych oraz 18 spotkań grupowych – łącznie 54 godziny. Zajęcia były prowadzone przez 2 trenerów: kobietę i mężczyznę. Uczestnicy zostali wyposażeni w wiedzę na temat zjawiska przemocy oraz umiejętności służące zmniejszeniu lub wyeliminowaniu tego problemu, a przede wszystkim uświadomili sobie, że stosowanie przemocy jest łamaniem prawa.

6. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Skuteczność działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w dużej mierze zależy od kompetencji osób zaangażowanych w proces pomocy. W tym roku pracownicy Centrum wzięli udział w dwóch szkoleniach zewnętrznych z zakresu tej tematyki. Spotkania te posłużyły także wymianie doświadczeń, określeniu zasad współpracy pomiędzy różnymi grupami zawodowymi, usprawnieniu przepływu informacji. Ponadto jedna z osób realizująca zadania w zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej jest

w trakcie realizacji 4 - letniego kursu „Psychoterapii systemowej”, co w przyszłości umożliwi rozszerzenie oferty specjalistycznego poradnictwa o psychoterapię rodzinną.

Z uwagi na charakter realizowanych przez pracowników Powiatowego Centrum zadań, często obciążających emocjonalnie szczególnego znaczenia nabiera stała pomoc psychologa zatrudnionego w naszej jednostce, który służy wsparciem nie tylko mieszkańcom powiatu radomskiego będącym w sytuacjach kryzysowych, ale i w razie potrzeby pracownikom.

IV. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Przystosowanie człowieka do nowego środowiska jest rzeczą bardzo trudną, o ile możliwą. Czasem jednak różne okoliczności życiowe nie pozostawiają wyboru i przyszłość osoby starszej, schorowanej, niepełnosprawnej oznacza pobyt w domu pomocy społecznej, nie w domu rodzinnym...

W powiecie radomskim funkcjonują trzy takie placówki, które starają się stworzyć osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności godne warunki zbliżone do domu rodzinnego, i które oprócz zapewnienia na wysokim poziomie całego wachlarza usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających starają się również zapewnić podopiecznym ciepło, serdeczność oraz zrozumienie potrzeb – także natury emocjonalnej.

Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach, zwany dalej Domem przeznaczony jest dla **130** mieszkanki. Aktualnie przebywa w placówce **129** kobiet ze zróżnicowanym stopniem niepełnosprawności intelektualnej i fizycznej.

Są to osoby, które nie mają możliwości funkcjonowania w naturalnym środowisku, dlatego Dom sukcesywnie czyni starania w kierunku podnoszenia jakości tych usług.

Naczelną zasadą Domu jest dbałość o każdą jednostkę i o jej zdrowie, rozumiane nie tylko jako dobry stan fizyczny, ale stan pełnego dobrego samopoczucia, także psychicznego, emocjonalnego i satysfakcjonującego. Służy temu codzienna troska personelu, a także wsparcie 12 wolontariuszy. Dom zapewnia szeroki wachlarz usług z zakresu rehabilitacji społecznej oraz wykazuje dbałość o integrację pensjonariuszek ze środowiskiem lokalnym. W tym roku mieszkanki m. innymi brały udział w XXIV Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy /występ taneczny zespołu „Tan – Ton”, zaś grupa teatralna „Eksperyment”, z okazji Dnia Kobiet oraz Dnia Pracownika Socjalnego zaprezentowała sztukę pt. „Sługa dwóch Panów”.

Podopieczne uczestniczyły również w prezentacji Jasełek w Domu Kultury w Iłży, XII Przeglądzie Małych Form Artystycznych, imprezie sportowej w WTZ w Pionkach pod hasłem „Każdy jest zwycięzcą swoich słabości”, VI Festiwalu Piosenki Turystycznej dla Osób

Niepełnosprawnych – „Szanty” w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Nadleśnictwie Marcule, I konkursie Tanecznym w Publicznym Gimnazjum Gminnym w Iłży „Taniec jest moją pasją”, XIV Regionalnej Spartakiadzie Osób Niepełnosprawnych w Skaryszewie, Dniu Rodziny – imprezie integracyjnej organizowanej przez Dom wspólnie z Publiczną Szkołą Podstawową w Krzyżanowicach. Brały również udział w Iłżeckich Dniach Kultury oraz Kiermaszu Wielkanocnym w Iłży, XVIII Powiatowym Przeglądzie Twórczości Artystycznej Domów Pomocy Społecznej oraz Osób Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży, a także w spotkaniu opłatkowym w Wyższym Seminarium Duchownym w Radomiu. Mieszkanki uczestniczyły również w wycieczce krajoznawczej „Malownicze Roztocze”, zwiedzając okolice Lublina, Zamościa i Janowa Lubelskiego, odwiedziły również miejscowość Kałków.

W 2016 r. został wykonany szereg prac remontowych, jak również zadania inwestycyjne:

1. W I półroczu zlecono opracowanie dokumentacji technicznej i kosztorysu inwestorskiego na zadanie pod nazwą „Modernizacja kotłowni”, cel zadania to ograniczenie efektu cieplarnianego i oszczędność w zużyciu gazu ziemnego.
2. W III kwartale zlecono opracowanie dokumentacji technicznej i kosztorysu inwestorskiego na zadanie pod nazwą „Termomodernizacja budynku mieszkalnego bl. I”.
3. W bieżącym roku dostosowano 6 łazienek dla osób niepełnosprawnych, w celu zlikwidowania barier architektonicznych oraz poprawy świadczonych usług socjalno-bytowych dla mieszkank.
4. W celu poprawienia warunków sanitarnych i wyglądu estetycznego wykonano malowanie i tapetowanie ścian wewnętrznych w niektórych pomieszczeniach mieszkalnych i salach terapii zajęciowych.
5. Wykonano wiele prac konserwacyjnych wewnątrz budynków jak i na zewnątrz przez pracowników zatrudnionych w dps.
6. W miesiącu październiku wykonano 80 mb przyłącza wodnego do kotłowni.
7. Na początku IV kwartału zmodernizowano przyłącze telefoniczne do budynku gospodarczego oraz linię kablową oświetlenia zewnętrznego terenu.

Wykaz najpilniejszych potrzeb na 2017 rok:

1. Planowane zakupy inwestycyjne:
 - zakup pompy ładującej ciepłą wodę w sieć - planowany koszt 5.500.00 zł.
2. Planowane zadanie inwestycyjne:
 - termomodernizacja budynku mieszkalnego bl. I. – planowany koszt 150.000.00 zł.

Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkanki w 2016 roku wynosi - 3.265,00 zł.

Polityka społeczna wobec osób starszych wiekiem powinna zmierzać do minimalizacji lęków związanych z postępującymi ograniczeniami w obszarze fizycznym, psychicznym i społecznym. Podobnie powinno się dziać w przypadku osób niepełnosprawnych, dotkniętych utratą sprawności lub nieprawidłowością w budowie czy funkcjonowaniu organizmu. Wszystkie zatem podmioty działające na rzecz tych grup osób powinny świadczyć usługi na jak najwyższym poziomie, tak aby podopieczny jak w tedy, gdy jest to dom pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy, dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie /**88** miejsc/ z oddziałem dla osób przewlekle somatycznie chorych /**38** miejsc/ spełnia obowiązujące standardy w zakresie funkcji mieszkalnej, usług opiekuńczych i wspomagających, zapewnia prawidłową organizację terapii zajęciowej, udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, utrzymywanie i rozwijanie kontaktów z rodziną i środowiskiem. Integracja mieszkańców ze społecznością lokalną jest bardzo ważnym elementem oddziaływania na podopiecznych. W bieżącym roku rozpoczęła się od uczestnictwa w różnorodnych imprezach kulturalnych organizowanych przez Dom, jak również wyjazdowych organizowanych przez inne instytucje, mieszkańcy gościli także u siebie mieszkańców z DPS w Radomiu, DPS Krzyżanowic, DPS Jedlanki, WZ Jedlanki Starej, uczestniczyli również w organizowanych dyskotekach, grillach, występach z okazji Dnia Kobiet, zabawach andrzejkowych, spotkaniu mikołajkowo-opłatkowym z młodzieżą z Gimnazjum w Mircu. Ogromnym przeżyciem dla mieszkańców było zorganizowane na terenie Domu już VI Spotkanie Rodzinne, podczas którego mieli możliwość spotkania się ze swoimi bliskimi i znajomymi. Podopieczni Domu chętnie uczestniczą w wycieczkach, w wyjeździe do Sanktuarium w Licheniu wzięło udział 30 osób, do Zakopanego i okolic 33 osoby, do Puław, Kazimierza Dolnego i Nałęczowa 33 osoby. Wiele sukcesów uzyskują w zawodach sportowych, w bieżącym roku uczestniczyli w Spartakiadzie w Skaryszewie i Pionkach. Nagrodą za ich wysiłek były medale, dyplomy i słodczyce, oraz indywidualne nagrody rzeczowe. Brali również udział w regatach kajakowych w Pionkach i Domaniowie. Bardzo dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców cieszą się imprezy wyjazdowe do których należą: zabawa karnawałowa w DPS w Radomiu ul. Ziętałów, bal karnawałowy organizowany przez Stowarzyszenie Kajakarzy w Radomiu, występ Zespołu Domino w Seminarium w Radomiu, dzień integracji z młodzieżą gimnazjalną w Mircu, festiwal piosenki w Marculach, spotkanie i dyskoteka z wychowankami z MOW w Wierzbicy, przegląd twórczości artystycznej w Gminie Kowala, zabawa Andrzejkowa w Jedlance, Wyjazd do Kina Helios pt.: Mikołajkowa Promocja, połączony z wyjściem do restauracji w Galerii Piotr i Paweł.

Aktualnie w placówce przebywa ogółem **121** osób.

W roku bieżącym nie były wykonywane żadne remonty i inwestycje.

Wykaz najpilniejszych potrzeb na 2017 rok

- wymiana komunikatorów służących do monitorowania systemu sygnalizacji pożaru w obiektach DPS ul. Sienkiewicza 37 i Partyzantów 3 – 17.220,00 zł.

Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w 2016 roku wynosi - 3.200,00 zł.

Zadania mające na celu podnoszenie jakości życia osób przewlekle psychicznie chorych, nie mających możliwości funkcjonowania w środowisku biologicznym zapewnia **Dom Pomocy Społecznej w Jedlance**. Należy pamiętać, że jest to grupa osób wymagająca szczególnego wsparcia, często nie rozumiana przez otoczenie, mająca kłopoty w radzeniu sobie w codziennych sytuacjach, nawiązywaniu relacji interpersonalnych, odczuwająca trudności w sferze emocjonalnej i poznawczej.

Dom w Jedlance jest przeznaczony dla **140** mieszkańców, jednak z uwagi na występujące potrzeby aktualnie w placówce przebywają **143** osoby. Dom zamieszkują również osoby niepełnosprawne intelektualnie, które zostały skierowane do placówki przed zmianą profilu Domu, czyli przed 22.09.2008r. Aktualnie są to **44** osoby.

Zaburzenia psychiczne /w tym niepełnosprawność intelektualna/, przy braku wsparcia ze strony najbliższych spowodzają cierpienie i odbierają radość życia, dlatego mieszkańcy są angażowani w różne formy zajęć terapeutycznych, mają także możliwość uczestnictwa w życiu społecznym lokalnego środowiska. W tym roku odbyły się m. innymi: wycieczka do Zakopanego, do Krakowa Łagiewniki, do Kozienic „Królewskie Źródła”, do Sanktuarium Matki Bożej w Licheniu, Wilanowa, Niepokalanowa, Warszawskiego ZOO.

Do ważniejszych wydarzeń z życia Domu zaliczyć także należy: występ zespołu „Gama” w DPS Końskie, występ zespołu na konferencji „ Niepełnosprawni – pełni” w WSH Radom, udział w imprezie „Tradycje wielkanocne” WTZ Pionki, VI Festiwalu Piosenki Turystycznej dla Osób Niepełnosprawnych w Jedlance Starej, Przeglądzie Małych Form Artystycznych dla Osób Niepełnosprawnych „Kolorowy zawrót głowy” w Radomiu, XIX Przeglądzie Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych w Iłży.

Mieszkańcy osiągają także wiele sukcesów sportowych, uczestnicząc w zawodach w piłce nożnej w Waplewie, zawodach rekreacyjno-sportowych osób niepełnosprawnych organizowanych przez PZSN „Start” w Radomiu, zawodach sportowych w WTZ Pionki. Ważnym wydarzeniem w życiu Domu jest organizowany corocznie Festyn Rodzinny, w tym roku już X pod hasłem „Nie ma jak rodzina – Szanty”. Dużym przeżyciem był także udział mieszkańców w Koncercie Edukacyjnym Radomskiej Orkiestry Kameralnej w Radomiu oraz spotkanie autorskie z Jerzym Włazło.

W bieżącym roku Dom realizował inwestycję pn. „Termomodernizacja budynku mieszkalnego DPS Jedlanka”. Łączny koszt zadania wynosi 310.598,38 zł. W 2016 r. rozpoczęła się ponadto realizacja inwestycji wieloletniej pn. „Wykonanie przyłącza gazowego wraz z projektem w DPS Jedlanka”, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i pracowników Domu oraz zmniejszenie w przyszłości kosztów ogrzewania i przygotowywania posiłków poprzez przyłączenie obiektów Domu do sieci gazu ziemnego. W październiku podpisano umowy z Polską Spółką Gazownictwa w Warszawie, a w grudniu uregulowano I ratę opłaty za przyłączenie. Szacunkowy koszt inwestycji wynosi 70.936,00 zł.

W 2016 r. na zakupy inwestycyjne wydatkowano środki w wysokości 8.938,85 zł, w tym 4.298,85 zł na zakup polerki do podłóg i 4.640,00 zł na zakup serwera.

W zakresie działalności remontowej w 2016 r. nie przeprowadzano robót remontowo – malarskich z udziałem zewnętrznych wykonawców. Wszystkie niezbędne prace zostały wykonane przez pracowników Domu, przy współudziale skierowanych do pracy w Domu osadzonych z Aresztu Śledczego w Radomiu.

Wykaz najpilniejszych potrzeb na 2017 rok

- kontynuacja zadania inwestycyjnego pn „Wykonanie przyłącza gazowego wraz z projektem w DPS Jedlanka” - przewidywane wydatki - 45.988,00 zł.

Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w 2016 roku wynosi - 3.355,00 zł.

Formą dziennego wsparcia są środowiskowe domy samopomocy, których głównym celem jest zwiększanie zakresu odpowiedzialności uczestników, poczucia sprawstwa i możliwości brania odpowiedzialności za podejmowane działania. Taką rolę dla mieszkańców powiatu radomskiego realizuje **Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance**, finansowany ze środków Wojewody Mazowieckiego /zadanie z zakresu administracji rządowej/.

Dom jest przeznaczony dla **35** dorosłych osób przewlekłe psychicznie chorych /**20** osób/ i z upośledzeniem umysłowym /**15** osób/ z terenu gmin: Jedlińsk, Jastrzębia, Przytyk oraz Zakrzew.

Celem Domu jest osiągnięcie przez uczestników, pomimo trudności, jakich doświadczają satysfakcji ze swojego życia, jak również wdrażanie ich do pełnienia ról społecznych odpowiednich ze względu na wiek i oczekiwania społeczne. W tym celu realizowane są różne treningi, takie jak: trening funkcjonowania w codziennym życiu,

w tym trening dbałości o wygląd zewnętrzny, nauki higieny, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, jak również pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych oraz inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii-zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

Dom stwarza również swoim uczestnikom możliwość pokazania swoich umiejętności, a przez to wzmocnienia poczucia własnej wartości. W bieżącym roku ich życie było bardzo urozmaicone, gdyż brali udział w licznych imprezach o zasięgu powiatowym i wojewódzkim. Do najważniejszych wydarzeń z życia Domu zaliczyć należy: Festiwal Kolęd i Pastoralek ŚDS Województwa Mazowieckiego w Białobrzegach organizowany przez Katolickie Stowarzyszenie „Serca dla serc” w Jasionnie, imprezę z okazji tłustego czwartku, „ostatkową” z uczestnikami WTZ-ów z Radomia, walentynkową, z okazji Dnia Kobiet, integracyjną z DPS Jedlanka i WTZ w Młodocinie Większym, wspólne grillowanie z zaproszonymi gośćmi z Klubu pod Fontannami z Kielc.

Podopieczni wzięli udział także w XI Tradycjach Wielkanocnych w Pionkach, gdzie zdobyli III miejsce za Palmę Wielkanocną i wyróżnienie za Koszyk Wielkanocny, Wojewódzkim Turnieju Boccia w Kielcach, na którym zajęli III miejsce, w Spartakiadzie Osób Niepełnosprawnych w Kałkowie - Godowie „Golgota Świętokrzyska 2016”- III miejsce wyścig na wózkach mężczyzn, Igrzyskach Sportowo – Rekreacyjnych Osób Niepełnosprawnych w Radomiu – III miejsce w kręglach oraz - III miejsce w odbijaniu piłeczki pingpongowej, Konkursie Tanecznym organizowanym przez WTZ Jedlanka Stara, gdzie otrzymali wyróżnienie. Podopieczni uczestniczyli także w VIII Rajdzie na Raty po Górach Świętokrzyskich, Przeglądzie Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „Cudowne Ogrody” w Kowali, XIII Dniach Godności Osób Niepełnosprawnych w Radomiu, zawodach nordic waiking w Kielcach, Przeglądzie Piosenki Turystycznej w Marculach, wycieczce do Muzeum Wsi Radomskiej, wycieczce do Warszawy (Zamek Królewski, Sejm, Wystawa domków dla lalek, Titanic w Pałacu Kultury i Nauki), Muzeum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, do Geoparku w Kielcach oraz Kadzielni, wyjazdach do teatru oraz kina, Narodowym Czytaniu powieści Henryka Sienkiewicza „Quo Vadis” w Bibliotece Publicznej w Jedlińsku, Spotkaniu Rodzinnym „Nie ma jak rodzina - szanty” w DPS Jedlanka.

Ważnym elementem treningu w zakresie nabywania umiejętności praktycznych, niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu był udział uczestników w szkoleniu „Bezpieczny przejazd” prowadzonym przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A; szkoleniu z zakresu doradztwa

zawodowego zorganizowanym w ramach współpracy z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, szkoleniu „Pierwsza Pomoc Przedmedyczna” z Radomską Stacją Pogotowia Ratunkowego.

Wykaz najpilniejszych potrzeb na 2017 rok

Potrzeby w zakresie remontów i inwestycji w Środowiskowym Domu Samopomocy w Jedlance
§ 6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - 86.000 zł.

LP.	Obiekt	Zakres prac remontowych	Termin prac	Ilość	Wartość prac w zł.	Uzasadnienie
1.	Podjazd przed ŚDS	Demontaż starych płyt podjazdu i części chodnika. Ułożenie nowej kostki brukowej.	2017 rok	600 m ²	86.000,- zł. brutto	Podjazd oraz część starego chodnika wymagają rekonstrukcji, ponieważ mają powybijane dziury, liczne wyłomy, popękane płyty. Modyfikacja jest konieczna w celu polepszenia standardu usług, jak również zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom.

V. Realizacja zadań powiatu w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Nadrzędnym celem rehabilitacji jest możliwie pełne włączenie osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe. Dlatego rehabilitacja społeczna i rehabilitacja zawodowa są wzajemnie uwarunkowane.

Celem rehabilitacji społecznej jest przygotowanie osób tak, aby czuły się wartościowym i pożytecznym członkiem społeczeństwa, mogącym korzystać z wszelkich dóbr, jak również mogącym włączyć się w ich tworzenie.

Celem rehabilitacji zawodowej jest włączenie do pracy i życia zawodowego poprzez szkolenia, przekwalifikowania, kształcenie w specjalnych szkołach, zakładach aktywności zawodowej, warsztatach terapii zajęciowej, pracy na chronionym i otwartym rynku pracy. Praca każdego człowieka nie tylko daje mu możliwości zaspakajania potrzeb bytowych, ale również ma wpływ na kształtowanie psychiki, rozwoju osobowości, realizowania się zawodowo, prestiż i bezpieczeństwo życiowe.

Obowiązek świadczenia pomocy przez samorządy powiatowe w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych nałożony jest przepisami art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity; Dz. U Nr 127, poz. 721 z późn. zm.). Ważne jest, by działania te nie ograniczały się do świadczeń rehabilitacyjnych, opiekuńczych, leczniczych czy socjalnych, lecz dążyły do poprawy warunków funkcjonowania w życiu, zawodowym i społecznym.

Długofalowy proces terapeutyczny dla niepełnosprawnych mieszkańców powiatu radomskiego jest wynikiem realizowania przez samorząd celów określonych w „Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2018”, który wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Radomskiego, zatwierdzony Uchwałą Nr 322/XXXVII/2014 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 24 stycznia 2014 roku.

Celem tego programu jest wyrównywanie szans poprzez włączenie osób do pełnego życia społecznego i zawodowego.

Cele te w 2016 roku realizowane były z różnych źródeł finansowych, najważniejszym źródłem finansowania tych zadań były środki pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), środki samorządu powiatowego, środki samorządów gminnych, inne źródła np. środki własne fundacji i organizacji pozarządowych. Wysokość środków PFRON wykorzystanych przez samorząd powiatowy na realizację tych zadań w 2016 roku wyniosła 2.548.870 złotych.

Wysokość środków z innych niż PFRON źródeł wyniosła 209.960 złotych.

Zadania, które były realizowane w 2016 roku określiła Rada Powiatu w Radomiu Uchwałą Nr 131/XIV/2016 z dnia 18 marca 2016 roku. W związku z tym, iż planowana wysokość środków na poszczególne zadania nie mogła być w pełni zrealizowana, wprowadzono w dniu 25 listopada 2016 roku zmiany i ostatecznie podział środków PFRON z algorytmu przedstawiał się w sposób określony w poniższej tabeli przyjęty Uchwałą Nr 171/XX/2016 Rady Powiatu z dnia 25 listopada 2016 roku. W tabeli określającej zadania i wysokość przeznaczonych na te zadania środków uwzględniono także ilość złożonych i zrealizowanych wniosków. Ponadto w 2016 roku realizowane były zadania wynikające z programów – Aktywny samorząd i Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość środków	Ilość złożonych wniosków	Ilość zrealizowanych wniosków
	Dochody ogółem:	2.548.870		2.548.870

	Wydatki ogółem :	2.548.870		2.548.870
1.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych /dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych art. 35a ustawy/.	88.959	27	12
2.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych / dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych art. 35a ustawy/.	728.616	1.025	883
3.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych / dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny art. 35a ustawy/.	10.000	18	17
4.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych /wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy (wraz z pochodnymi) art. 11 ustawy /.	10.000	2	2
5.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych/ dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych art.35a ustawy/.	132.755	270	130
6.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych/ dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych art. 35a ustawy/	39.900	41	16
7.	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Pionkach /art. 35a ustawy/.	559.860	1	1
8.	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej art. 35a ustawy/.	479.880	1	1
9.	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym art. 35a ustawy/.	399.900	1	1
10.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych art. 35a ustawy/.	59.000	35	22
11.	Dofinansowanie do kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej art. 12a ustawy/.	40.000	2	2

Źródło danych – dane PCPR z 2016r.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2018 zawiera zadania samorządu powiatowego wynikające z ustawy o rehabilitacji, w związku z tym realizacja zadań ustawowych jest również realizacją celów Programu.

I. Cel 1 to – poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

1.1 poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych poprzez realizację programu pn. Program wyrównywania różnic między regionami III i programu pn. Aktywny samorząd.

W tym zakresie Powiat przystąpił do realizacji programu pn. Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III, którego celem było wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkałych regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Celami operacyjnymi programu było min. zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne. Adresatami placówki służące rehabilitacji, gminy lub powiat oraz, jednostki prowadzące warsztat terapii zajęciowej. Warunkiem udziału było złożenie w terminie do 25 kwietnia br. wniosku. Powiatowe Centrum jako realizator tego programu wystąpiło z wnioskiem Warsztatu Terapii Zajęciowej w Pionkach i w Jedlance Starej gm. Iłża oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance gm. Jedlińsk o dofinansowanie do kosztów zakupu samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym jednego busa dziewięciomiejscowego i dwóch autobusów. Wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie, powiat otrzymał dofinansowanie w wysokości - 410.300 złotych w tym:

- 70 % wartości zakupu nie więcej niż 130.700 złotych z przeznaczeniem na zakup autobusu na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance gm. Jedlińsk prowadzonego przez Powiat Radomski. Środki w wysokości min. 30% wartości Powiat przeznaczy z własnych środków

- 80% wartości zakupu nie więcej niż 207.600 złotych z przeznaczeniem na uzupełnienie udziału własnego Gminy Miasta Pionki na zakup autobusu na potrzeby Warsztatu Terapii Zajęciowej w Pionkach

- 80% wartości zakupu nie więcej niż 72.000 złotych z przeznaczeniem na uzupełnienie udziału własnego Caritas Diecezji Radomskiej na zakup busa na potrzeby Warsztatu Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej gm. Iłża.

W 2016 umowa nie zostanie zrealizowana, termin rozliczenia się z przyznanych środków zgodnie z zawartą umową pomiędzy PFRON, a Powiatem Radomskim upływa 30 kwietnia 2017 roku.

Kolejnym programem realizowanym w 2016 roku przez Powiatowe Centrum był program pn. Aktywny samorząd, którego celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Cele szczegółowe programu to:

- przygotowanie osób z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwienie aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższenie kwalifikacji.

Program realizowany był w dwóch modułach, zakres dofinansowania obejmował obszary, które nie były dofinansowywane ze środków PFRON przyznawanych według algorytmu.

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej

(pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B),

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym

(pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego sprzętu elektronicznego i oprogramowania)

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się

(pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, co najmniej na III poziomie jakości),

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Środki na realizację programu wpłynęły w dwóch transzach. W ramach I transzy dofinansowanie otrzymały osoby ubiegające się o dofinansowanie kosztów opłaty za naukę (czesnego) i dodatku na pokrycie kosztów kształcenia za semestr letni oraz osoby ubiegające się o likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową.

Dofinansowanie kosztów Modułu II wyniosło 113.286 złotych, zawarto 47 umów. Wszyscy beneficjenci rozliczyli się z przyznanego dofinansowania. Wnioski przyjmowane były w terminie od 07 marca do 15 kwietnia. Wnioski na Moduł I przyjmowane były w terminie od 09 maja do 30 sierpnia 2016 roku, wpłynęło 65 wniosków. 20 wniosków, które otrzymały największą liczbę punktów otrzymały dofinansowanie w ramach I transzy. Wysokość dofinansowania wyniosła 112.835 złotych. Pozostałe wnioski otrzymały dofinansowanie w ramach II transzy środków, dofinansowanie wyniosło 142.092 złotych. W ramach II transzy przyznano również środki 47 osobom ubiegającym się o dofinansowanie kosztów opłaty za naukę (czesnego) i dodatku na pokrycie kosztów kształcenia za semestr zimowy. Dofinansowanie wyniosło 83.609 złotych.

Szczegółowe informacje dotyczące złożonych wniosków, zawartych umów i wypłaconego dofinansowania.

Moduł I (zakres dofinansowania)	Złożone wnioski	Wnioski przyjęte do dofinansowania	Kwota dofinansowania
Oprządkowanie do samochodu	12	10	41.070
Prawo jazdy kat. B	1	0	0
Sprzęt elektroniczny	32	31	109.566
Szkolenie obsługi sprzętu elektronicznego	3	3	8.000
Naprawa wózka elektrycznego	12	11	21.995
Protezy	3	3	60.260
Naprawa protezy	1	1	8.016
Zapewnienie opieki dla osoby zależnej	1	1	1.020
Moduł II (pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym)	94	94	196.895
Razem	159	154	446.822

Źródło danych – dane PCPR z 2016r.

1.2 Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych poprzez ograniczenie barier

architektonicznych.

Dofinansowano koszty związane z dostosowaniem pomieszczeń w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej - dostosowanie łazienek dla potrzeb indywidualnych oraz dostosowanie wewnętrznych i zewnętrznych ciągów komunikacyjnych, dla 12 osób niepełnosprawnych na kwotę 88.959 złotych. Z powodu niewystarczającej ilości środków na ten cel nie zostały zrealizowane wszystkie złożone wnioski, a w celu zaspokojenia potrzeb osobom najbardziej potrzebującym wprowadzono wewnętrzne ograniczenia - katalog robót i maksymalną wartość tych robót oraz przyjęto iż o dofinansowanie mogą ubiegać się osoby ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym z powodu dysfunkcji narządu ruchu, schorzeń neurologicznych, które poruszają się za pomocą wózka inwalidzkiego, kul, balkonika, protez, chodzika i z powodu dysfunkcji narządu wzroku – niewidome.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe informacje dotyczące złożonych wniosków, zawartych umów i wypłaconego dofinansowania na likwidację barier architektonicznych w 2016 r.

Likwidacja barier architektonicznych						
Wnioskodawca:	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Dzieci	4	95.580	3	24.562	3	24.562
Osoby w wieku aktywności zawodowej	17	351.908	9	70.396	8	63.247
Osoby powyżej wieku aktywności zawodowej	6	68.400	1	1.719	1	1.150
Razem	27	515.888	13	96.677	12	88.959

Źródło danych – dane PCPR z 2016 r.

1.3 Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych poprzez ograniczenie barier w komunikowaniu się i technicznych.

Dofinansowanie dotyczące likwidacji barier w komunikowaniu się realizowane było w zakresie nie objętym programem pn. Aktywny samorząd, a wnioskowany sprzęt był konieczny do codziennego życia i funkcjonowania w środowisku społecznym. W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się udzielono dofinansowania do sprzętu elektronicznego służącego do komunikowania się (podstawowy sprzęt komputerowy).

W ramach barier technicznych udzielono dofinansowania do takich urządzeń jak: podnośnik transportowo-kąpielowy, schodołaz, szyny najazdowe, krzesło toaletowe. W celu

racjonalnego wykorzystania przeznaczonych środków zastosowano wewnętrzne ograniczenia polegające na ustaleniu katalogu przedmiotów i maksymalnej wysokości dofinansowania i wnioskodawców, którzy mogą ubiegać się o dofinansowanie – osoby posiadające znaczny stopień niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne, potwierdzone zaświadczeniem lekarskim przyczynę niepełnosprawności uzasadniającą konieczność realizacji zadania, dotyczy osób ubiegających się o dofinansowanie barier technicznych. Dla barier w komunikowaniu się – osoby niedowidzące lub głuche lub głuchonieme lub poruszające się na wózku inwalidzkim od 7 roku życia do ukończenia wieku aktywności zawodowej, które do tej pory nie korzystały z dofinansowania, posiadające znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne, lub orzeczenie o niepełnosprawności potwierdzone zaświadczeniem lekarskim.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe informacje dotyczące złożonych wniosków, zawartych umów i wypłaconego dofinansowania w 2016 r.

	Bariery techniczne					
	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Osoby ubiegające się o dofinansowanie w tym;	20	89.957	13	36.000	13	36.000
Osoby dorosłe	17	68.582	10	25.700	10	25.700
Dzieci	3	21.375	3	10.300	3	10.300
	Bariery w komunikowaniu się					
	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Osoby ubiegające się o dofinansowanie w tym;	21	72.830	3	3.900	3	3.900
Osoby dorosłe	14	42.888	2	2.600	2	2.600
Dzieci	8	29.942	1	1.300	1	1.300
Razem bariery techniczne i w komunikowaniu się	41	162.787	16	39.900	16	39.900

Źródło danych – dane PCPR z 2016 r.

II. Cel 2 to- zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji.

2.1 Zwiększenie dostępu do rehabilitacji poprzez dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.

W 2016 roku 270 osób złożyło wnioski o dofinansowanie uczestnictwa, w tym 168 wykazało konieczność pobytu opiekuna na turnusie. 156 wnioskodawców otrzymało dofinansowanie na łączną kwotę 159.000 złotych z tego wypłacono dofinansowanie dla 130 wnioskodawców na kwotę 132.755 złotych.

Wnioski rozpatrywane były w według kolejności złożenia, pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania zostało ustalone wewnętrznym zarządzeniem Dyrektora. W pierwszej kolejności otrzymały dofinansowanie osoby posiadające znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności w wieku do 16 roku życia albo do 24 roku uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności, nie korzystające z dofinansowania do turnusu w 2014 i w 2015 roku.

Szczegółowe informacje dotyczące złożonych wniosków, osób którym przyznano dofinansowanie oraz osób, które skorzystały z przyznanego dofinansowania przedstawia się następująco:

Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie	Liczba osób którym przyznano dofinansowanie	Liczba osób którym wypłacono dofinansowanie	Kwota wypłaconego dofinansowania
Dzieci i młodzież wraz z opiekunami			
88	26	24	24.152
Osoby dorosłe wraz z opiekunami			
350	130	106	108.603
Ogółem			
438	156	130	132.755

Źródło danych – dane PCPR z 2016 r.

2.2 Zwiększenie dostępu do rehabilitacji poprzez dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych.

W ramach dostępnych środków PFRON 883 osoby niepełnosprawne otrzymało dofinansowanie lub refundację kosztów zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne lub środki pomocnicze. Wydatkowano środki w wysokości 728.616 w tym kwota 73.689 została przeznaczona na dofinansowanie wniosków z roku 2015. 142 wnioski nie zostało zrealizowane. W związku z niewystarczającą ilością przyznaných środków na 2016 roku

na ten cel, wprowadzono wewnętrzne ograniczenie Zarządzeniem Dyrektora regulujące wysokość dofinansowania do przedmiotów (charakteryzujących się wysoką ceną) tj. aparatów słuchowych, protez kończyn dolnych i górnych, pionizatora. Po upływie czasu stosując ograniczenia, ponownie uznano, że środki nie wystarczą na wnioski od osób najbardziej potrzebujących, w związku z tym wprowadzono, iż dofinansowanie w ramach tego zadania przyznawane będzie wyłącznie dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności. Dzięki tym ograniczeniom do końca roku realizowane były wnioski o dofinansowanie kosztów przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Dofinansowanie wypłacono min. na zakup poniżej wymienionych przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych:

Rodzaj przedmiotu ortopedycznego / środka pomocniczego	Liczba	Kwota
Aparaty słuchowe	108	214.341
Pieluchomajtki i cewniki	612	188.545
Protezy	24	86.170
Wózki inwalidzkie	46	105.907
Materace przeciwoślężynowe	6	1.036
Szklą okularowe	4	351
Buty ortopedyczne	26	9.511
Inne	57	122.755
Razem	883	728.616

Źródło danych – dane PCPR z 2016 r.

2.3 Zwiększenie dostępu do rehabilitacji poprzez dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

W 2016 roku Powiatowe Centrum wprowadzając wewnętrzne ograniczenia w formie katalogu, maksymalnej wysokości dofinansowania dla osób posiadających znaczny lub umiarkowanym stopień niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności, udzieliło dofinansowania 20 osobom niepełnosprawnym. Dofinansowanie wyniosło 10.000

złotych. Środki przeznaczone były na sprzęt zgodnie z zaleceniem lekarza specjalisty - do rehabilitacji w warunkach domowych.

Poniżej tabela, przedstawia szczegółowe dane dotyczące wypłaconego dofinansowania.

Rodzaj sprzętu rehabilitacyjnego	Wypłacone dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	
	Liczba osób	Kwota wypłaconego dofinansowania
Rowery rehabilitacyjne - stacjonarne	5	1.960
Rotory	6	3.000
Bieżnia treningowa	1	1.140
Inne	8	3.900
Razem	20	10.000

Źródło danych – dane PCPR z 2016 r.

III. Cel 3 to - zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

3.1. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym poprzez dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji.

Cel ten realizowany był w zakresie dofinansowania imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych, rekreacyjnych wspierających aktywność w tych dziedzinach życia osób niepełnosprawnych. Poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami ekonomii społecznej i samorządami gminnymi w zakresie rozwijania zainteresowań i talentów artystycznych, a także w zakresie promocji twórczości artystycznej i osiągnięć sportowych.

Szczegółowe informacje wydatkowania przeznaczonych na ten cel środków i zrealizowanych zadań zawiera poniższa tabela.

L.p.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Termin realizacji	Całkowity koszt zadania	Dofinansowanie	Wykorzystanie środków	Uczestnicy
1.	Gmina Miasta Pionki	Tradycje Wielkanocne	18.03.2016	7.500	4.500	4.500	150
2.	Caritas Diecezji Radomskiej	Festiwal Piosenki Turystycznej	10.04.2016	5.500	3.300	3.300	111
3.	Gmina Miasta Pionki	Spartakiada sportowa	08.06.2016	7.305	4.000	4.000	150

4.	Stow. Rodz. i Przyj. Dzieci Niepełn. PROVIDENTIAE DEI	Wycieczka nad morze	15-25.06.2016	29.400	6.300	6.300	16
5.	Polskie Towarz.Stwardnieni a Rozsianego	Warsztaty manualne	13-19.06.2016	1.500	900	900	4
6.	Oratoryjne Stow. „RADOŚĆ	Wycieczka na Podlasie	16-18.06.2016	3.800	2.000	2.000	5
7.	Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Zawodowej „Szansa”	Rejs po Mazurach	13-15.06.2016	6.743	2.400	2.400	6
8.	PZN Zarząd Koła w Radomiu	Wycieczka w góry	29.06.- 03.07.2016	6.600	2.400	2.400	7
9.	R.K.K.F.Sp. i T.Niewidomych i Słabowidzących	Rozgrywki w warcaby	29.06- 02.07.2016	1.986	570	570	3
10.	PTWz K Koło Rodziców z niepełn. ruchową „Pomocna Dłoń”	Wycieczka w góry	05-10.08.2016	13.500	6.000	6.000	9
11.	PZN Zarząd Koła w Radomiu	Wycieczka w świętokrzyskie	06.08.2016	1.080	600	600	8
12.	Stowarzyszenie Karuzela	Wycieczka w Bieszczady	26-28.08.2016	11.337	6.800	6.800	24
13.	R.K.K.F.Sp. i T.Niewidomych i Słabowidzących	Rejs po Bieszczadach	07-10.09.2016	1.555	430	430	2
14.	Caritas Diecezji Radomskiej	Konkurs taneczny	17.09.2016	5.000	3.000	3.000	80
15.	P.T. na Rzecz Os. N. z upośledzeniem umysłowym	Wycieczka w Sudety	19-23.09.2016	5.014	2.000	2.000	8
16.	Stow. na Rzecz. Os. Niepełn. „Razem”	Spartakiada Sportowa	16.09.2016	14.000	2.500	2.500	73
17.	PZN Okręg Mazow. Zarząd Koła w Radomiu	Impreza integracyjna	15.10.2016	1.033	500	500	12
18.	Oratoryjne Stow. „RADOŚĆ	Wycieczka na Kaszuby	20-23.10.2016	3.900	2.000	2.000	5
19.	P.T. na Rzecz Os. N. z upośledzeniem umysłowym	Wycieczka w góry	02-04.12.2016	1.860	500	500	4
20.	Dom Kultury w Iłży	Przegląd Twórczości Artystycznej	11.12.2016	12.000	7.000	7.000	90
21.	Polskie Towarz. Stward. Rozsianego	Spotkanie święteczno- noworoczne	14.12.2016	500	300	300	20
22.	Stow. na Rzecz. Os. Niepełn. „Razem”	Spotkanie święteczno- wigilijne	08.12.2016	4.064	1.000	1.000	30
Razem				145.177	59.000	59.000	817

3.2 Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym poprzez dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Działalność terapeutyczna w warsztacie umożliwia uczestnikom rozwijanie zainteresowań i talentów, aktywności w dziedzinie sportu, kultury i turystyki. W 2016 roku w takiej formie uczestniczyło 120 osób, w tym 90 osób w warsztatach działających na terenie powiatu, 30 osób w warsztatach prowadzących działalność na terenie innego powiatu. Powiatowe Centrum w 2016 roku w ramach tego zadania wypłaciło środki z PFRON w łącznej wysokości – 1.439.640 złotych oraz środki powiatu w wysokości 107.006 złotych. Środki PFRON były przekazane w czterech transzach na podstawie zawartych Aneksów zmieniających umowy dotyczące działalności i funkcjonowania warsztatów. Środki powiatowe były przekazane w transzach na podstawie zawartych porozumień i umów z gminami. Wysokość tych środków w 2016 roku wyniosła 20.550 z gminy Wolanów, 4.464 z powiatu szydlowieckiego, 1.670 z gminy Kowala.

Realizacja form terapii w poszczególnych Warsztatach działających na terenie powiatu radomskiego;

Warsztat Terapii Zajęciowej w Pionkach

W 2016 roku uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej w Pionkach było 35 uczestników, z tego 13 uczestników z terenu gminy Pionki, 2 osoby z gminy Jedlnia Letnisko, natomiast pozostali to mieszkańcy Pionek. Każdy z uczestników realizował swój Indywidualny Program Rehabilitacji (IPR) w poszczególnych pracowniach:

-pracowni ceramicznej - czynności wykonywane w tej pracowni to malowanie ceramiki, wylewanie gipsu, owijanie sznurkiem doniczek, wazonów, butelek, wykonywanie choinek i drzewek z szyszek, orzechów i potpourri, ozdób wielkanocnych (wózki, studzienki i inne stroiki) oraz aniołów (ze sznurka, gipsu, celulozy), prace z masy solnej, itp. W ceramicznej wykonywane były również kwiaty z krepiny.

-informatyczna- wykonywanie wizytówek, zaproszeń, dyplomów itp. oraz pisanie pism. Pracownia wykonywała wiele zamówień, szczególnie zaproszeń na śluby, komunie itp., ale również przygotowywała wzory dyplomów i podziękowań.

-tkacka - tkanie na odpowiednich ramkach, haftowanie i szydełkowanie, zszywanie, wyszywanie obrazków na płótnie, z plecionej wełny, tasiemek oraz filcu. W tym roku uczestnicy głównie wykonywali prace z filcu (np. choinki) oraz z tiulu i wełny.

-plastyczno- malarska - malowanie na płótnie, rysowanie kredkami i węglem, dekorowanie i malowanie ceramiki, prace metodą decoupage, witraże, prace z masy solnej.

W tej pracowni wykonywane były "jaja wielkanocne" z papieru namoczonego w wikolu.

-agroterapii – sprzątanie, koszenie, sadzenie, grabienie, odśnieżanie, przygotowanie zapasów na zimę (wspólnie z pracownią samoobsługi). W ogródku warzywnym w sezonie uczestnicy wyhodowali marchew, pietruszkę, pomidory, sałatę, ogórki, kabaczki, fasolę i różne zioła. Również w sezonie zbierali runo leśne. Razem z uczestnikami z pracowni plastycznej przygotowywali wiązanki pogrzebowe, opiekowali się grobem księdza Wójtowicza wybitnego w Polsce specjalisty od języków klasycznych. Ze skrzynek po jabłkach wykonywali kosze pamiątkowe, wózki, skrzynki na wina itd.

- samoobsługi - w tej pracowni uczestnicy przygotowali posiłki dla wszystkich uczestników dzięki pomocy Banku Żywności oraz sponsora, który co tydzień przekazywał mięso i wędlinę. Pracownia korzystała z plonów ogródka, ale też przygotowywała zapasy na zimę; kapustę kiszoną na cały sezon, jak również kiszony ogórki. Zimą wykonywali kwiaty z bibuły na potrzeby stroików świątecznych.

- pracowni muzycznej – w tej pracowni uczestnicy przygotowywali się do występów. W ciągu roku wystąpili z kolędami, piosenkami biesiadnymi i ludowymi. Ponadto sprawniejsza grupa uczestników ćwiczyła taniec na konkurs organizowany przez WTZ Jedlanka Stara.

Warsztaty od kilku lat co roku organizują dwie imprezy dla osób niepełnosprawnych z powiatu radomskiego; są to: "Tradycje Wielkanocne" i impreza sportowa dla osób niepełnosprawnych z powiatu radomskiego pod nazwą; "Każdy jest zwycięzcą swoich słabości". Mimo, że w tym roku organizowane były po raz jedenasty, to wciąż cieszyły się uznaniem i frekwencją. W tym roku było blisko 180 osób samych niepełnosprawnych. Każda z tych imprez niesie za sobą nie tylko rozrywkę ale daje szansę zdobyć nagrodę w konkursach na wielkanocną palmę, ciasto, koszyczek, pisanek czy przedstawienie. W imprezie sportowej było 21 konkurencji, 63 uczestników znalazło się na podium, otrzymując puchary, medale i nagrody.

W 2016 roku również współorganizowali wiele imprez - pomagali organizować: Orszak Trzech Króli, Bal u Burmistrza, biegi Grand Prix, Dzień Ziemi, uroczystości pod pomnikiem w rocznicę rozstrzelania partyzantów, uroczystości z Dnia Niepodległości, festyn z okazji Święta 3 Maja, pikniki Anonimowych Alkoholików w Czarnolesie i w Pionkach, pomagali gościć pielgrzymów z okazji Światowego Dnia Młodzieży, organizowali dwudniową imprezę z okazji przebywania gości z Ukrainy z miejscowości Wyszne, Wigilię Miejską oraz uroczystość św. Barbary - patronki miasta.

Uczestnicy brali udział w imprezach organizowanych także przez inne placówki. W tym roku byli na imprezie w Kozienicach tzw. "Ostatkach", w Kowali - "Cudowne Ogrody", w Marculach na Festiwalu Piosenki Turystycznej, Regatach Kajakowych w Pionkach, imprezie sportowej w Skaryszewie, na przeglądzie artystycznym organizowanym przez

Szkołę Specjalną w Radomiu, Festiwalu Tańca w Iłży, "Andrzejkach" w Pionkach, w Iłży na przeglądzie powiatowym twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych.

Brali również udział w innych imprezach jak Dzień Niezapominajki, organizowany przez Lasy Państwowe, Dzień Ziemi organizowany przez Miejski Ośrodek Kultury w Pionkach, Dożynki Powiatowe, Nordic Walking organizowane przez Ośrodek Kultury, oraz kijki z okazji dnia Św. Mikołaja organizowane przez Nadleśnictwo Kozienice, rajd rowerowy organizowany przez Miasto. Przez całą zimę dokarmiali ptaki.

Biorąc udział w tych imprezach, wystawiali swoje prace celem pokazania posiadanych umiejętności.

Współpracowali z wieloma instytucjami, głównie z Miejskim Ośrodkiem Kultury i Centrum Aktywności Lokalnej oraz Wydziałem Sportu w Urzędzie Miasta. Ponadto współpracowali ze szkołami; podstawowymi, gimnazjami i szkołami ponadgimnazjalnymi na terenie Pionek, Nadleśnictwem Kozienice, Parkiem Krajobrazowym, Studium Fryzjerskim "Kemon" gdzie wystawiane były ich wyroby.

Uczestnicy również wyjeżdżali na wycieczki. W tym roku byli w kinie w Radomiu, zwiedzali Centrum "Kopernik" w Warszawie, każdy z uczestników z okazji swojego święta (urodziny i imieniny) zapraszał kolegów i koleżanki na pizzę, sałatki itp. do restauracji.

Wykonywali przeróżne prace na rzecz społeczności Pionkowskiej były to np. jaja wielkanocne o wysokości do 1,5 metra. Szkole Podstawowej PSP nr 2 pomagali w dekoracji, wykonali kwiaty z bibuły (około 1,2m) białe i czerwone na uroczystość Miasta. W grudniu wykonali szopkę "żywą", która stanęła obok budynku Warsztatu, przekazali część wyrobów na fanty na rzecz chorego dziecka oraz na rzecz Orkiestry Świątecznej.

W 2016 roku otrzymali pomoc finansową na przygotowanie imprezy sportowej, a także zamówienie na wykonanie upominków świątecznych, za które otrzymali środki pieniężne. Efektem tych działań jest zadowolenie, możliwość pokazania talentów i umiejętności, ogromna satysfakcja i duma z promocji środowiska lokalnego.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej

Na Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej, gmina Iłża prowadzonych przez Caritas uczęszczało w 2016 roku 30 uczestników - mieszkańców gmin: Iłża, Skaryszew, Kowala i Wierzbica: 9 kobiet i 21 mężczyzn. Wśród uczestników były osoby: z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym – 17; 13 osób w stopniu znacznym. Przyczyna niepełnosprawności tych osób to choroba umysłowa, ruchowa, choroba psychiczna, choroba neurologiczna, układu oddechowego, krążenia, epilepsją, zespół Downa.

Zajęcia terapeutyczne prowadzone były w 6 pracowniach: bukieciarsko-wikliniarskiej, plastyczno-tkackiej, hafciarskiej, gospodarczo-kulinarnej, muzyczno-rytmicznej, komputerowej. W ramach aktywizacji zawodowej i społecznej uczestnicy brali udział

w zajęciach z agrotterapii, realizowanych w pracowni gospodarczo-kulinarnej, artterapii, realizowanych w pracowni muzyczno-rytmicznej, zajęciach technicznych z rehabilitacji i zajęciach logopedycznych.

Każdy uczestnik posiadał Indywidualny Program Rehabilitacji opracowany przez Radę Programową Warsztatu składającą się z kierownika Warsztatu, pielęgniarki, logopedy, spec. d/s rehabilitacji i instruktorów terapii zajęciowej. Zawarte w nim szczegółowe zadania były realizowane podczas zajęć w pracowni terapeutycznej. Frekwencja na zajęciach była zadowalająca. Dzięki temu uczestnicy podnieśli swoje zdolności artystyczne, społeczne i zawodowe. Ważną częścią rehabilitacji był udział w licznych imprezach sportowych, kulturalnych, integracyjnych i turystycznych, kiermaszach świątecznych organizowanych przez placówkę, a także przez inne placówki.

Pierwszą imprezą była organizacja balu karnawałowego, przedstawienie noworoczne grupy teatralnej na scenie Galerii Domu Kultury, kiermasz prac wielkanocnych, występ z inscenizacją z okazji Świąt Wielkanocnych w Pionkach, topienie marzanny, udział w sztafecie biegowej i pływackiej, udział wokalny w Ogólnopolskim Festiwalu w Centrum Aktywności Lokalnej w Pionkach,

W ramach programu Cała Polska czyta dzieciom, uczestnicy z Warsztatu czytali najmłodszym dzieciom z przedszkola w Iłży bajki, w ramach konkursu piosenki "Śpiewajmy Razem", dali występ wokalny w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących w Radomiu.

Z udziałem Policji zorganizowali spotkanie, którego tematem przewodnim było bezpieczeństwo poruszania się po drodze, pieszo, rowerem lub skuterem.

Kabaretowa grupa uczestników brała udział w warsztatach muzyczno-teatralnych prowadzonych przez zawodowych artystów i aktorów. Z występem tanecznym byli na Przeglądzie Małych Form Artystycznych w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, im. J. Korczaka w Radomiu. Brali udział w konkursie wiedzy religijnej w Kałkowie. Podczas Nocy Bibliotek w Miejsko Gminnej Bibliotece Publicznej w Iłży brali udział w występach wokalnych. Na zaproszenie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Pionkach brali udział w zawodach sportowych. Zorganizowali dla innych placówek festiwal, podczas którego wspólnie z innymi osobami niepełnosprawnymi rywalizowali w piosence szantowej, zawody sportowe z czterema konkurencjami dla osób o różnej sprawności fizycznej, kiermasz prac rękodzielniczych podczas Iłżeckiego Jarmarku Sztuki Ludowej. Uczestniczyli w regatach kajakowych w Domaniowie zorganizowanym przez Stowarzyszenie Kajakarzy Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

Byli organizatorami konkursu tanecznego w 3 kategoriach – duet, solo i zespół. Byli na trzydniowej wycieczce w Biskupinie. Wzięli udział w II Ogólnopolskim Mitingu Lekkoatletycznym Osób Niepełnosprawnych, który odbył się w Kozienicach.

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej, uczestnicy zorganizowali dla opiekunów turniej wiedzy ogólnej, przygotowali ognisko oraz atrakcje w postaci zabaw integracyjnych przy ognisku, taniec pingwina, taniec belgijski, wspólne śpiewy. Z okazji andrzejkowego święta zorganizowali zabawę taneczną i tradycyjnie bawili się wróżbami z wosku.

Poprzez udział oraz zaangażowanie w organizację imprez uczestnicy wzmocnili swoją postawę, otwartość i aktywność, a także pokazali umiejętności, które nabyli w trakcie udziału w zajęciach. Zdobyte nagrody i wyróżnienia dały im poczucie satysfakcji, zadowolenie, pewność siebie, wiarę we własne siły.

Kiermasze własnoręcznie wykonanych prac wzmocniły ich wiedzę w zakresie gospodarowania środkami finansowymi, której uczyli się również podczas treningu ekonomicznego w ramach środków otrzymanych na ten cel. W trakcie zajęć w ciągu całego roku uczestnicy poznawali najbliższe środowisko, z którego zbierali i wykorzystywali w codziennym życiu różnego rodzaju dobra, takie jak; jagody, grzyby, maliny, szyszki, trawy, zboża, ziarna, owoce, itp. Wszechstronny rozwój umożliwił zdobywanie nowych doświadczeń zawodowych i społecznych oraz samodzielności w miejscu innym niż miejsce zamieszkania.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym

Warsztat Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym prowadził w 2016 roku terapię dla osób zamieszkałych głównie na terenie powiatu radomskiego. Na zajęcia uczęszczało 25 osób z gmin: Wolanów, Kowala, Zakrzew oraz 3 osoby z powiatu szydłowieckiego – gmina Orońsko.

Wśród jednostek chorobowych podopiecznych najczęściej występującą jest upośledzenie umysłowe, epilepsja, zespół Downa, choroby psychiczne, choroby neurologiczne. Ze względu na stopień niepełnosprawności występują osoby; 13 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, a 12 znacznym.

Celem prowadzonej w 2016 roku pracy terapeutycznej był szeroko rozumiany indywidualny rozwój każdego z uczestników, poprawa zaradności osobistej i sprawności psychofizycznej, a także przygotowanie do, w miarę możliwości, samodzielnej egzystencji w społeczeństwie. Cele realizowane były poprzez udział w zajęciach terapeutycznych w 5 pracowniach tematycznych - pracowni plastycznej, komputerowej, technicznej, ekspresji twórczej i dnia codziennego.

Każda pracownia realizowała swoje zadania w oparciu o roczny plan pracy danej pracowni, a także na podstawie Indywidualnych Programów Rehabilitacji sporządzonych przez Radę Programową Warsztatu.

Dodatkowo uczestnicy objęci byli opieką psychologiczną oraz rehabilitacją ruchową.

Poziom frekwencji uczestników był zróżnicowany, w zależności od poszczególnych osób.

Za główne przyczyny nieobecności uczestników na zajęciach były sprawy związane ze stanem ich zdrowia. Niektórzy z podopiecznych charakteryzują się bardzo słabą odpornością na różnego rodzaju infekcje i wirusy, do tego należy także dodać kontrolne wizyty u specjalistów, czy wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne.

W poszczególnych miesiącach minionego, 2016 roku uczestnicy WTZ Młodocin brali udział w licznych imprezach, kiermaszach i wycieczkach:

Wizyta duszpasterska z udziałem Księdza proboszcza Władysława Dębowskiego

Impreza integracyjna – urodzinowa dyskoteka

Impreza integracyjna – Walentynki, dyskoteka

Wyjazd na imprezę integracyjną do WTZ Michałów - ostatki, walentynki

Wyjazd do Pionek na konkurs „Tradycje wielkanocne ” z pracami konkursowymi; jajko wielkanocne, palma, przedstawienie wielkanocne. Uczestnicy zdobyli I miejsce w kategorii przedstawienie teatralne.

Występ w SOSW dla dzieci Nieślyszących.

Kiermasz prac Wielkanocnych w Galerii Słonecznej.

Kiermasz prac uczestników w Starostwie Powiatowym w Radomiu.

Spotkanie wielkanocne z rodzicami i zaproszonymi gośćmi.

Wyjazd z przedstawieniem wielkanocnym na występ do Urzędu Gminy w Wolanowie.

Impreza integracyjna z udziałem nieformalnej grupy Klaudyny – Dzień Kobiet, dyskoteka

Występ w kościele w Wolanowie z przedstawieniem wielkanocnym „Jezus zwyciężył”

Wystawienie dla seniorów w Kowali przedstawienia wielkanocnego pt.: „Jezus zwyciężył”

Dzień Książki – projekt pt. Slevface

Rozdawanie jabłek

Uroczyste wręczenie nagród w konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie Budujemy Przysiań - praca pt .”Palma Jadalna” zajęła 2 miejsce

Impreza integracyjna – urodzinowa dyskoteka

Wyjazd do ŚDS w Jedlance na imprezę integracyjną.

Udział w XIII Radomskich Dniach Godności: Msza Święta, przemarsz do Urzędu Miasta, kiermasz prac uczestników.

Spotkanie integracyjne z uczestnikami ŚDS w Jedlance: nauka zasad ruchu drogowego i jazdy samochodem.

Wyjazd do Marcul na festiwal Piosenki Turystycznej dla osób Niepełnosprawnych, wystawienie przedstawienia pt.: „Morskie przygody”.

Wycieczka 5 dniowa nad morze do Jarosławca.

Kiermasz prac uczestników na regionalnej imprezie pt. „Tyndy Ryndy” w Bieniędziejach.

Ognisko – pieczenie kiełbasek

Wycieczka do Zamościa

Kiermasz prac uczestników podczas Festynu w Wolanowie

Wyjazd do Iłży na I konkurs Taneczny Osób Niepełnosprawnych z przedstawieniem „Sen o Alicji” Zajęcie 2 miejsca.

Wyjazd do kina na film pt. „Jak zostać kotem”.

Impreza integracyjna z okazji Dnia Chłopaka.

Ponadto, odbył się również wyjazd do teatru na spektakl pt. „Miłość jedyna jest” w wykonaniu osób niepełnosprawnych, przedstawienie „Sen o Alicji”, Zabawa Andrzejkowa z udziałem nieformalnej grupy Klaudyny. Uczestnicy WTZ wzięli również udział w Projekcie: Niepełnosprawni czytają dzieciom - czytanie fragmentu książki „Alicja po drugiej stronie lustra, Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż Warsztat przejawia wysoki poziom pracy artystycznej, co uwidacznia się min. w wyrobach wykonywanych na zajęciach. Powstające w warsztacie ozdoby są wykonywane starannie i nieszablonowo, cieszą się dużym powodzeniem wśród nabywców, co przekłada się na dodatkowe finanse z których min. pokrywane były koszty wycieczek. Ozdoby zostały docenione w licznych konkursach. Warsztat zdobył kilku stałych odbiorców produktów. W tym miejscu należy wspomnieć o licznych kiermaszach min. na lokalnych imprezach kulturalnych, a także corocznych kiermaszach w Galerii Słonecznej. Działania te stanowią ważny element rehabilitacji podopiecznych WTZ. Prace uczestników są zauważane i kupowane przez osoby z zewnątrz, wzmacnia to ich motywację zadaniową, podnosi samoocenę oraz dostarcza dowodów celowości uczestnictwa w terapii.

Podobnie jak w latach ubiegłych tak i w 2016 roku przedstawienia teatralne, w wykonaniu uczestników zachwycały publiczność. Zarówno gra aktorska, scenografia, a także kostiumy teatralne, które uszyli na zajęciach.

Liczne sukcesy powodują, iż warsztat staje się rozpoznawalny. Uczestnicy WTZ Młodocin bardzo chętnie uczestniczą w próbach, teatroterapia pomaga także uczestnikom odreagować stłumione uczucia, oczyszcza psychikę i poprawia relacje między nimi, przez co prowadzi do zmiany ich zachowania w kierunku lepszego przystosowania się do rzeczywistości.

IV. Cel 4 to - zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

4.1. Zwiększenie aktywności zawodowej poprzez dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej.

W ramach posiadanych środków Powiatowe Centrum udzieliło dofinansowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej dwóm osobom – działalność w zakresie usługi krawieckie i usługi informatyczne. Dofinansowanie wyniosło 47.500 złotych. Zadanie to zostało zrealizowane ze środków z algorytmu i środków pozyskanych w ramach programu pn. Program wyrównywania różnic między regionami III.

4.2. Zwiększenie aktywności zawodowej poprzez dofinansowanie szkoleń, przekwalifikowań oraz staży.

Cel ten realizowany był przez Powiatowy Urząd Pracy, w 2016 roku w ramach posiadanych środków PFRON dofinansowano dla 2 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu zgodnie z ich możliwościami i oczekiwaniami oraz potrzebami lokalnego rynku pracy staże w wysokości 9.908 złotych.

V. Cel 5 i 6 to – przeciwdziałanie dyskryminacji, poszanowanie praw osób niepełnosprawnych i partnerstwo.

5.1. Przeciwdziałanie dyskryminacji i poszanowanie praw osób niepełnosprawnych poprzez współdziałanie z podmiotami zwalczającymi dyskryminację, informowanie o przysługujących uprawnieniach, dbanie o przestrzeganie praw, współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Pracownicy Powiatowego Centrum na co dzień spotykają się z osobami niepełnosprawnymi, które ubiegają się o pomoc w zakresie działań samorządu powiatowego. Zadaniem każdego pracownika, jest zapewnienie tym osobom prawa do dokonywania własnych wyborów, równego traktowania, poszanowania za to, kim są, jednakowego dostępu do realizowanych zadań. Podczas uczestnictwa w organizowanych przez stowarzyszenia, fundacje, samorządy gminne i inne podmioty imprezach kulturalnych, sportowych, integracyjnych z udziałem środków PFRON, pracownicy udzielali informacji o przysługujących uprawnieniach i możliwościach wsparcia finansowego nie tylko ze strony samorządu powiatowego.

W 2016 roku pracownicy brali udział w spotkaniu zorganizowanym przez Gminę Pionki, Gminę Iłża, Caritas Diecezji Radomskiej, Wojewódzki Urząd Pracy, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Wojewódzki Urząd Pracy, powiatowy urząd Pracy. Współpraca Powiatowego Centrum z organizacjami pozarządowymi w 2016 roku dotyczyła pomocy w organizowaniu aktywności społecznej niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu, a także w zakresie przygotowania dokumentacji niezbędnej do otrzymania dofinansowania i rozliczenia się z przyznanych środków.

VI. Realizacja świadczeń dla rodzin zastępczych

Zagadnienie to obejmuje tematykę związaną z przyznawaniem świadczeń na podstawie decyzji administracyjnych i wydatkowaniem na tej podstawie środków finansowych, sporządzaniem list wypłat, rozliczeniami finansowymi z gminami powiatu radomskiego,

które partycypują w kosztach utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu, zawieraniem porozumień pomiędzy powiatami.

Dane liczbowe na temat rodzin zastępczych w powiecie radomskim.

W 2016 roku w **100** rodzinach zastępczych przebywało łącznie **156** wychowanków.

W tym:

- **61** to rodziny spokrewnione – przebywa w nich **84** wychowanków;
w tym: w **49** rodzinach przebywają dzieci, w **2** dzieci i dorośli wychowankowie, natomiast **10** rodzin ma pod swoją opiekę tylko pełnoletnich wychowanków;
- **30** to rodziny niezawodowe – przebywa w nich **39** wychowanków;
w tym: w **19** rodzinach przebywają dzieci, w **3** dzieci i dorośli wychowankowie, natomiast **8** rodzin ma pod swoją opieką tylko pełnoletnich wychowanków;
- **9** to rodziny zawodowe – przebywa w nich **33** dzieci;
w tym: w **8** rodzinach przebywają dzieci, natomiast w **1** rodzinie przebywają dzieci i dorośli wychowankowie.

W powyższym wykazie zostali uwzględnieni także pełnoletni podopieczni, z uwagi na fakt, iż mają oni prawo pozostania w rodzinach zastępczych, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, pod warunkiem, że kontynuują proces edukacji. Rodziny zastępcze w dalszym ciągu otrzymują wówczas pomoc finansową na utrzymanie swoich wychowanków.

Większość rodzin, o których mowa powyżej funkcjonuje od lat, w bieżącym roku powstało natomiast **10** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci umieszczonych po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej /w rodzinach nowo powstałych i już funkcjonujących/ - to **23**.

Zarówno Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwana dalej Ustawą jak również 3 – letni powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej, przyjęty uchwałą Nr 29/IV/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 stycznia 2015 roku, zwany dalej Programem zakładają udzielanie wsparcia finansowego rodzinom zastępczym, zawieranie umów z kandydatami na rodziny zawodowe, jak również organizowanie wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zatem:

Za IV kwartały 2016 roku rodzinom zastępczym przyznano i wypłacono **1.635** świadczeń miesięcznych przeznaczonych na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich podopiecznych w łącznej wysokości **1.290.014,28 zł.** /rodziny spokrewnione –

595.597,45 zł. niezawodowe – **422.283,74 zł.**, zawodowe – **267.702,99 zł.**, pomocowe – **4.430,10 zł./**.

Na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych do rodzin wychowanków wypłacono 24 jednorazowe świadczenia 13 rodzinom na 24 dzieci w łącznej kwocie **44.794,80 zł.**

Wypłacono również 3 świadczenia na utrzymanie domu jednorodzinnego rodzinom zawodowym, mającym pod swoją opieką w tym samym czasie więcej niż troje dzieci w łącznej wysokości **3.946,49 zł.**

2 rodzinom zastępczym wypłacono 2 świadczenia jednorazowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego w łącznej wysokości **2.650 zł.** 2 rodzinom – 2 dofinansowania do wypoczynku w łącznej kwocie **509,50 zł.**

Wypłacono 4 świadczenia 3 rodzinom zastępczym dla 4 dzieci na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki w łącznej wysokości **1.400,00 zł.**

W tym roku zawarto umowy z 4 rodzinami pomocowymi, którym wypłacono 9 świadczeń miesięcznych w łącznej wysokości **4.430,10 zł.**

W 2016 roku Powiatowe Centrum realizowało umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej z:

- 3 pogotowiami rodzinnymi w gminach: Jedlnia Let., Gózd, Iłża
/jedna z rodzin pełniących tę funkcję złożyła wniosek o przekształcenie w rodzinę zawodową od sierpnia 2016 r./,
- 5 zawodowymi rodzinami w gminach: Kowala, Wierzbica, Jedlnia Let.
/jedna z rodzin złożyła wniosek o rezygnację z dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej od dnia 31 grudnia 2016 roku/,
- 1 specjalistyczną rodziną w gminie Jastrzębia.

LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W POGOTOWIACH RODZINNYCH			
	Od momentu powstania	W trakcie roku 2016	Aktualnie
Pogotowie – Gózd	61	6	4
Pogotowie – Jedlnia Letnisko	29	4	4

Pogotowie – Ilża (do lipca b. roku)	14	2	-
ŁĄCZNIE:	104	12	6

LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH ZAWODOWYCH						
ROK 2015	RODZINY ZAWODOWE			RODZINA ZASTĘPCZA SPECJALISTYCZNA		
	Od momentu powstania	W trakcie roku 2016	Aktualnie	Od momentu powstania	W trakcie roku 2016	Aktualnie
Gm. Wierzbica	9	4	3	-	-	-
Gm. Wierzbica	10	5	3	-	-	-
Gm. Kowala	7	3	2	-	-	-
Gm. Jedlnia Let.	16	4	1	-	-	-
Gm, Ilża (od sierpnia b. roku)	-	3	3	-	-	-
Gm. Jastrzębia	-	-	-	4	3	3 (w tym 1 pełnoletnia wychowanka)

Rodziny zawodowe są finansowane w oparciu o umowy zlecenia. Rodzinom tym za IV kwartały wypłacono wynagrodzenia wraz z pochodnymi w łącznej wysokości **298.119,59 zł.**

Zgodnie z art. 191 ust 9 ustawy gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Uzyskane na tej podstawie dochody z gmin za pobyt wychowanków w rodzinach zastępczych stanowią kwotę – **333.508,12 zł.** za IV kwartały 2016 r.

Usamodzielnienie jest końcowym etapem wychowywania dziecka w pieczy zastępczej, gdyż ma doprowadzić do rozpoczęcia przez osobę uzyskującą pełnoletniość samodzielnego, odpowiedzialnego życia na własny rachunek. Aby stało się to możliwe, Powiatowe Centrum zapewnia pomoc w tym procesie, także w formie finansowej.

Na kontynuowanie nauki dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wypłacono świadczenia na kwotę **191.798,75 zł.**, na zagospodarowanie – 18 świadczeń w łącznej kwocie **27.000 zł.**, a na usamodzielnienie – 17 świadczeń na kwotę **70.339,18 zł.** Łącznie wydano **289.137,93 zł.**

Na rzecz wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej dokonaliśmy wypłaty pomocy finansowej z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki na kwotę **77.249,22 zł.**, 7 świadczeń na usamodzielnienie w formie pieniężnej w kwocie **38.442 zł.** Łącznie wydano **115.691,20 zł.**

Nowym zadaniem, wynikającym z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, realizowanym przez zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej od kwietnia 2016 roku jest wypłata dodatków wychowawczych.

W tym roku dokonaliśmy wypłaty świadczeń w tej formie w łącznej kwocie **491.588,71 zł.** dla 129 dzieci przebywających w 79 rodzinach zastępczych.

Realizacja art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Obowiązkiem Powiatowego Centrum jest pokrywanie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu radomskiego, które na mocy orzeczeń sądowych zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. W 2016 roku **27** wychowanków przebywało w rodzinach zastępczych na terenie powiatów: grójeckiego, miasta Radom, kozienickiego, warszawskiego zachodniego, miasta st. Warszawy, dębickiego, zwoleńskiego oraz wołomińskiego. Powiat radomski przekazał z tego tytułu dotacje celowe za IV kwartały b. roku w łącznej wysokości **313.155,84 zł.** Natomiast, **17** wychowanków pochodzących z terenu miasta Radom, Starachowic, Środy Śląskiej, Świdnika, Nowego Tomyśla, Zvolenia, miasta st. Warszawy oraz Gliwic przebywa w rodzinach zastępczych zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego. Na podstawie zawartych z tymi powiatami porozumień powiat radomski otrzymał tytułem zwrotu kosztów utrzymania dotacje celowe w wysokości **217.881,22 zł.**

Ponadto, w bieżącym roku **12** naszych podopiecznych przebywało w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu lipskiego oraz szydlowieckiego. Na utrzymanie małoletnich została przekazana dotacja w kwocie **479.160,00 zł.**

W ramach zadania: Organizowanie kompleksowego systemu rodzinnej pieczy zastępczej - Powiatowe Centrum prowadzi również rejestr osób pełniących funkcję rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz kandydatów do pełnienia w/wymienionych funkcji. Dane z Rejestrów stosownie do potrzeb są przekazywane sądom. Realizacja działań, o których mowa powyżej odpowiada również założeniom Programu.

VII. Instytucjonalna piecza zastępcza

Powiat radomski dysponuje na swoim terenie placówką opiekuńczo – wychowawczą, prowadzoną na zlecenie powiatu przez Caritas Diecezji Radomskiej. Jest to Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym, z filią w Starachowicach.

Placówka zapewnia opiekę dzieciom, które z powodu różnych przyczyn życiowych zostały osamotnione.

Struktura organizacyjna opiera się na wyodrębnieniu trzech domów, tj. Domek 1, Domek 2 w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym oraz Domek w Starachowicach (filia). W pierwszych dwóch może przebywać po **15** wychowanków, natomiast w filii – **14**. W każdym z domków pracą 5 - osobowego zespołu wychowawców kieruje kierownik-wychowawca.

Od początku stycznia w placówce przebywało **46** wychowanków, w tym:

- 24 z terenu powiatu radomskiego
- 15 z terenu powiatu warszawsko-zachodniego
- 4 z terenu Gminy Miasta Radomia
- 1 z terenu powiatu przysuskiego
- 1 z terenu powiatu międzychodzkiego
- 1 z terenu powiatu tatrzańskiego

W 2016 roku przyjęto do placówki 8 dzieci, a opuściło 3 wychowanków (1 w. przeniesiony do DPS, 2 w. usamodzielniało się). Na dzień 31 grudnia liczba wychowanków wynosi **42** osoby. W styczniu 2017 roku zostało umieszczonych dwoje rodzeństwa z terenu powiatu radomskiego.

W Domu oferowane są podopiecznym różne formy wsparcia, m.in. pracę opiekuńczo – wychowawczą, rehabilitacyjną, terapeutyczną oraz pracę z rodzinami. Ponadto przeprowadzany jest szereg oddziaływań ukierunkowanych na emocjonalne wsparcie wychowanków, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, niwelowanie deficytów emocjonalnych i zaburzeń zachowania, kształcenie postaw prospołecznych oraz motywowanie do realizowania obowiązku szkolnego.

W trosce o zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego, Dom stara się tworzyć warunki wspierające relacje dziecka z drugą osobą /wychowawca, członkowie rodziny, rówieśnicy, osoby ważne dla dziecka/, oparte na wzajemnym zaufaniu i szacunku. Stosownie do wieku zaspokajane są potrzeby rozwojowe.

Zapewniając wychowankom warunki kreatywnego spędzania czasu wolnego, organizowane są wyjścia do kina, teatru, na basen, kręgle, kultywowane są tradycje, takie jak: zabawa karnawałowa, Wielkanoc, andrzejki, mikołajki, wieczerza wigilijna, sylwester. Podopieczni chętnie uczestniczą w wycieczkach, w tym roku zwiedzili: Krajno, Kraków, Święty Krzyż. Dzięki dofinansowaniu pozyskanemu w ramach konkursu ogłoszonego przez

Wojewodę Mazowieckiego „Na wakacje po uśmiech”, wychowankowie wypoczywali przez 10-dni na kolonii w Stegnie.

Ponadto podopieczni są zachęcani do udziału w różnych projektach i konkursach, w których mogą odnosić sukcesy np.

- program Towarzystwa Nasz Dom „Kierunek samodzielność” – pomoc finansowa dla wychowanki z przeznaczeniem na kurs prawa jazdy;
- Stypendium „Polish Orphans Charity” – dla jednego wychowanka, z przeznaczeniem na rozwijanie jego pasji z dziedziny fotografii;
- zajęcie przez wychowanka I miejsca w konkursie Wojewody Mazowieckiego na kartkę świąteczną.

Zapewnienie standardów usług na odpowiednim poziomie wiąże się z ponoszeniem stosownych kosztów, które z roku na rok są coraz wyższe. Dzieci trafiające do Domu wymagają często pomocy specjalistycznej. Niestety, wiele usług medycznych dla dzieci powyżej 13 roku życia realizowanych jest odpłatnie, bez refundacji ze strony NFZ. Porady specjalistyczne, jak np. ortodonta, stomatolog, terapeuta FAS, optyk, terapeuta uzależnień - to roczny koszt ok. 8.000 zł. Uzupełnienie braków edukacyjnych (korepetycje na poziomie szkoły średniej) również wiążą się z dodatkowymi nakładami finansowymi – ok. 5.000 zł). W planach na przyszły rok jest przekształcenie jednostki w Starachowicach w dom usamodzielnienia dla najstarszych wychowanków.

Koszt utrzymania 1 dziecka w 2016 roku to kwota **3.320 zł.** miesięcznie.

Wydatki na utrzymanie wszystkich dzieci za IV kwartały 2016 roku wyniosły kwotę **1.653.594,26 zł.**

Kwota dotacji, którą powiat radomski przekazał na utrzymanie dzieci pochodzących z naszego terenu to **837.224,72 zł.**

W związku z tym, że w placówce przebywają podopieczni pochodzący z terenu innych powiatów, na podstawie zawieranych pomiędzy powiatem radomskim a tymi powiatami porozumieniami otrzymujemy dotacje tytułem zwrotu poniesionych na opiekę i wychowanie wydatków/.

Na podstawie porozumienia zawartego z Gminą Miasta Radomia powiat radomski otrzymał dotację w wysokości **159.360,00 zł.**

Na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Warszawskim Zachodnim powiat radomski otrzymał dotację w wysokości **572.635,75 zł.**

Na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Przysuskim powiat radomski otrzymał dotację w wysokości **34.573,79 zł.**

Na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Międzychodzkiem powiat radomski otrzymał dotację w wysokości **27.224,00 zł.**

Na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Tatrzańskim powiat radomski otrzymał dotację w wysokości **22.576,00 zł.**

Zgodnie z art. 191 ust 10 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z tego tytułu dochody uzyskane przez powiat radomski wyniosły za 2016 roku – **350.343,48 zł.**

VIII. Placówka wsparcia dziennego

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Pionkach, Oddział Powiatowy Starostwa Radom

Na realizację zadania powiat radomski przekazał w 2016 roku dotację w wysokości - **193.000,00 zł.**

Jest to placówka wsparcia dziennego, gdzie 60 dzieci i młodzieży z miasta i gminy Pionki korzysta z różnych form wsparcia:

- dożywianie 5 dni w tygodniu: obiad i podwieczorek, a w okresie ferii zimowych oraz letnich: śniadanie, obiad i podwieczorek;
- pomoc w wyrównywaniu braków edukacyjnych /pomoc w nauce/;
- pomoc opiekuńczo – wychowawczą, zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i ich rodziców;
- organizację i zagospodarowanie czasu wolnego;
- organizację akcji „Zima w mieście” oraz „Lato w mieście”, a także wielu imprez okolicznościowych: Wielkanoc, Dzień Dziecka, Wigilia itp.

Oferowane wsparcie ma służyć kształtowaniu prawidłowego stosunku dzieci zarówno do siebie, jaki i do otoczenia, zapobieganiu niedostosowaniu społecznemu, jak również przeciwdziałaniu umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną, poprzez zapewnienie rodzicom pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalno-bytowych, w kształtowaniu właściwych postaw rodzicielskich itp.

W tym roku placówka, wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pionkach realizowała program profilaktyczno – edukacyjny **„S.O.S. - daj sobie pomóc”**.

Zadanie to obejmowało program edukacyjno – profilaktyczny oraz kulturalno – rekreacyjny, którego celem była poprawa relacji rodzic – dziecko, udział w zajęciach profilaktycznych dotyczących bezpieczeństwa /zasady udzielania pierwszej pomocy, oraz odpowiedzialności i świadomości prawnej nieletnich za ich czyny/. Program promował również „zdrowe” formy spędzania czasu wolnego tj. bez używek, agresji i używania przemocy wobec innych oraz integrację międzypokoleniową.

IX. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej

1. Świadczenia dla rodzin zastępczych:

- wypłata pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 137 dzieci w 63 rodzinach zastępczych w łącznej kwocie 1.370.646,42 zł., w tym wypłata pomocy na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 1 dziecka cudzoziemskiego w 1 rodzinie zastępczej w wysokości 12.000,- zł.

$1.000,- \text{ zł} * 1 \text{ dziecko} = 1.000,- \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 12.000,- \text{ zł}.$

- wypłata świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka jednorazowo dla 6 nowych rodzin zastępczych w łącznej kwocie 12.500,- zł.

- wypłata dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w łącznej kwocie 2.000,- zł.

- wypłata środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego dla 4 rodzin zastępczych zawodowych w łącznej wysokości 12.000,- zł.

- wypłata pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki dla 34 wychowanków rodzin zastępczych w łącznej kwocie 184.605,38 zł.

- wypłata pomocy na zagospodarowanie dla 4 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych w łącznej kwocie 6.500,00 zł.

- wypłata pomocy na usamodzielnienie dla 4 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych w kwocie 19.100,00 zł.

- wypłata dofinansowania kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki w kwocie 2.500,00 zł.

Razem świadczenia dla rodzin zastępczych – **1.609.851,80 zł.**

2. Wynagrodzenia razem z pochodnymi dla zawodowych i pomocowych rodzin zastępczych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologa:

§ Wynagrodzenia bezosobowe – 375.352,80 zł.

§ Składki społeczne – 64.636,11 zł.

§ Fundusz pracy – 9.196,15 zł.

Łącznie: **449.185,06 zł.**

Planuje się funkcjonowanie w 2017 roku dwóch rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego /art. 85 ust. 2 i 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm./:

$3.168,00 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 38.016,00 \text{ zł} * 1 \text{ osoba} = 38.016,00 \text{ zł}.$

$17,22\% * 38.016,00 \text{ zł} = 6.546,38 \text{ zł}.$ Składki społeczne

$2,45 \% * 38.016,00 \text{ zł} = 931,39 \text{ zł}.$ Fundusz Pracy

$2.640,00 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 31.680,00 \text{ zł} * 1 \text{ osoba} = 31.680,00 \text{ zł}.$

$17,22\% * 31.680,00 \text{ zł} = 5.455,30 \text{ zł}.$ Składki społeczne

$2,45 \% * 31.680,00 \text{ zł} = 776,16 \text{ zł}.$ Fundusz Pracy

Potrzeby razem **83.405,23 zł.**

Planuje się funkcjonowanie w 2017 roku jednej rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej /art. 85 ust. 1 i art. 226 ust. 5 cyt. powyżej ustawy/:

$2.635,20 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 31.622,40 \text{ zł} * 1 \text{ osoba} = 31.622,40 \text{ zł}.$

$17,22\% * 31.622,40 \text{ zł} = 5.445,54 \text{ zł}.$ Składki społeczne

$2,45 \% * 31.622,40 \text{ zł} = 774,75 \text{ zł}.$ Fundusz Pracy

Potrzeby razem **37.842,69 zł.**

Planuje się funkcjonowanie w 2017 roku jednej rodziny zastępczej zawodowej /art. 85 ust. 1, art. 226 ust. 5 i art. 234 cyt. powyżej ustawy/:

$2.635,20 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 31.622,40 \text{ zł} * 1 \text{ osoba} = 31.622,40 \text{ zł}.$

$17,22\% * 31.622,40 \text{ zł} = 5.445,54 \text{ zł}.$ Składki społeczne

$2,45 \% * 31.622,40 \text{ zł} = 774,75 \text{ zł}.$ Fundusz Pracy

Potrzeby razem **37.842,69 zł.**

Planuje się funkcjonowanie w 2017 roku sześciu rodzin zastępczych zawodowych /art. 85 ust. 1 cyt. powyżej ustawy/:

$2.000,00 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 24.000,00 \text{ zł} * 6 \text{ osób} = 144.000,00 \text{ zł}.$

$17,22\% * 144.000,00 \text{ zł} = 24.796,80 \text{ zł}.$ Składki społeczne

$2,45 \% * 144.000,00 \text{ zł} = 3.528,00 \text{ zł}.$ Fundusz Pracy

Potrzeby razem **172.324,80 zł.**

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza możliwość czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą i przejęcia na ten czas opieki na dzieckiem przez rodziny zastępcze pomocowe.

Planuje się wypłatę w 2017 roku wynagrodzenia dla 2 rodzin zastępczych pomocowych /art. 73, 74, 75 i 85 ust. 6, 7 i 8 cyt. powyżej ustawy/:

$1.000,- \text{ zł} * 1 \text{ miesiąc} = 1.000,- \text{ zł} * 2 \text{ osoby} = 2.000,- \text{ zł}.$

$17,22\% * 2.000,- \text{ zł} = 344,40 \text{ zł}.$ Składki społeczne

$2,45\% * 2.000,- \text{ zł} = 49,00 \text{ zł}.$ Fundusz Pracy

Potrzeby razem **2.393,40 zł.**

Planuje się wypłatę w 2017 roku wynagrodzenia dla 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej /art. 77, 78, 79 cyt. powyżej ustawy/:

$2.192,00 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 26.304,00 \text{ zł} * 3 \text{ osoby} = 78.912,00 \text{ zł}.$

$17,22\% * 78.912,00 \text{ zł} = 13.588,65 \text{ zł}.$ Składki społeczne

$2,45\% * 78.912,00 \text{ zł} = 1.933,35 \text{ zł}.$ Fundusz Pracy

Potrzeby razem **94.434,00 zł.**

Planuje się w 2017 roku przeprowadzenie badań psychologicznych w celu wydania opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji u nowo powstałych rodzin zastępczych, u kandydatów ubiegających się o pełnienie tej funkcji oraz ponowienie badań u istniejących rodzin zastępczych /art.46 ust. 3 cyt. powyżej ustawy/:

$70 \text{ rodzin} * 250,- \text{ zł} = 17.500,- \text{ zł}.$

$17,22\% * 17.500,00 \text{ zł} = 3.013,50 \text{ zł}.$ Składki społeczne

$2,45\% * 17.500,00 \text{ zł} = 428,75 \text{ zł}.$ Fundusz Pracy

Potrzeby razem **20.942,25 zł.**

3. Szkolenia dla kandydatów na opiekunów zastępczych:

Zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

W ubiegłym roku takie szkolenie, na podstawie zawartego porozumienia było zrealizowane bezpłatnie przez Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Radomiu. Ze wstępnych rozmów prowadzonych aktualnie z Dyrektorem Ośrodka, dotyczących przeprowadzenia szkolenia dla kandydatów na opiekunów zastępczych na takich samych zasadach w przyszłym roku wynika, że prawdopodobnie w 2017 roku Katolicki Ośrodek Adopcyjny niestety nie będzie realizował takiego działania, gdyż nie jest to ich zadanie obowiązkowe, a fakultatywne.

W związku z faktem, że zadaniem obowiązkowym organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest organizacja szkolenia, z braku możliwości powierzenia tego zadania Katolickiemu Ośrodkowi Adopcyjnemu, zachodzi potrzeba zabezpieczenia środków na ten cel

w łącznej wysokości **15.000,- zł.** /kwota ta obejmuje również przeprowadzenie badań psychologiczno – pedagogicznych u kandydatów/.

4. Realizacja programu służącego działaniom profilaktycznym

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Przedmiotowy program obejmowałby zagadnienia, takie jak: wychowywanie dzieci bez przemocy, ochrona dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożenia bezpieczeństwa dziecka w internecie, profilaktyka przemocy rówieśniczej, procedura podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia itp.

Realizacja programu w założeniu ma służyć wzmocnieniu realizowanych przez rodziców funkcji opiekuńczo – wychowawczych i zapobieganiu umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy.

Koszt realizacji zadania: **6.000,- zł.** /kwota ta obejmuje organizację zajęć, zawarcie umów zleceń ze specjalistami m.in. w zakresie resocjalizacji i profilaktyki społecznej, pedagogiki, psychologii, terapii pedagogicznej i terapii rodzin oraz prowadzenia mediacji/.

5. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia. W 2016 roku realizowaliśmy to zadanie dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”, które pomogło nam zorganizować i poprowadzić grupę wsparcia dla rodzin zastępczych oraz zapewniło pomoc specjalistów takich jak: terapeuta rodzinny, ds. uzależnień i innych. Pomoc specjalistów jest szczególnie ważna z uwagi na zakres problemów z którymi borykają się niekiedy rodziny zastępcze i wychowujący się w nich podopieczni, dlatego zachodzi potrzeba kontynuowania tego zadania.

Koszt realizacji zadania: **17.000,- zł.** /kwota ta obejmuje organizację zajęć, organizację Festynu Rodzinnego, zawarcie umów zleceń ze specjalistami m.in. w zakresie resocjalizacji i profilaktyki społecznej, pedagogiki, psychologii, terapii pedagogicznej i terapii rodzin oraz prowadzenia mediacji/.

**Sprawozdanie z efektów pracy
organizatora rodzinnej pieczy zastępczej**

Rok 2016

Formowanie systemu opieki nad dzieckiem osieroconym na przestrzeni lat ulegało licznym przeobrażeniom, jednak wyraźnym kierunkiem, mającym swoje źródło już w końcu lat 90-tych XX wieku stało się odejście od instytucjonalnych form opieki na rzecz wychowywania dziecka w środowisku rodzinnym.

Rodzina stanowi podstawową formę życia każdego człowieka. Dlatego, każda z nich powinna uczynić wszystko, aby dać swoim dzieciom, to co najlepsze, a każdy rodzic, odpowiedzialnie i z uczuciem powinien wykazywać należytą dbałość o każdy aspekt rozwoju swojego dziecka i przygotować go do wejścia w dorosłość. Wszak, to jednostki tworzą społeczeństwo, zatem każdej z nich należy zapewnić godne, pełne miłości i akceptacji warunki życia i osobistej ewolucji. *Rodzina – tu powstaje człowiek*, jak zauważyła Virginia Satir /"pierwsza dama terapii rodzin"/.

Nie wszystkie jednak rodziny są w stanie sprostać temu zadaniu, odbierając dzieciom szansę na szczęśliwe dzieciństwo. Niekiedy, konieczna staje się interwencja służb społecznych i sądowniczych, co w skrajnych przypadkach może się skończyć odebraniem dziecka rodzicom biologicznym, a to z kolei oznacza jego przyszłość w zastępczej formie pieczy.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w regionie powiatu radomskiego od dnia 01 stycznia 2012 roku jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu**.

Realizacja różnorodnych zadań skupiająca się w obszarze pomocy dziecku i rodzinie opiera się na regulacjach prawnych wynikających z kilkakrotnie już nowelizowanej ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. 2016, poz. 575 z późn. zm./, zwanej dalej Ustawą, jak również z założeń 3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, przyjętego

uchwałą Nr 29/IV/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 stycznia 2015 roku, zwanego dalej Programem.

Wykonawcą tych zadań jest **kadra zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej**, którą tworzą:

1. Kierownik zespołu ds. pieczy zastępczej i pomocy społecznej - wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność pedagogika opiekuńczo - wychowawcza oraz wyższe magisterskie na kierunku administracja, studia podyplomowe z zakresu organizacji pomocy społecznej, uprawnienia mediatora w sprawach rodzinnych;
2. Psycholog - wykształcenie wyższe magisterskie w zakresie psychologii, studia podyplomowe: psychologia kryzysu i interwencji kryzysowej oraz zarządzanie zasobami ludzkimi.
3. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej - wykształcenie wyższe magisterskie, studia I stopnia na kierunku pedagogika specjalna, specjalność: resocjalizacja z profilaktyką społeczną, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika resocjalizacyjna i wspomaganie rodziny. Dwuletni kurs socjoterapii. Obecnie w trakcie 4 - letniego całonocnego kursu psychoterapii rodzin w Ośrodku Szkoleń Systemowych w Krakowie. Prezes Stowarzyszenia Animatorów Społecznych Klaudyny, realizującego działania na rzecz dzieci z niepełnosprawnością i ich integracji ze środowiskiem.
4. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej - wykształcenie wyższe magisterskie, studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika społeczna i resocjalizacyjna, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika środowiskowa i socjalna. Studia podyplomowe, specjalizacja: asystent rodziny. Studia podyplomowe, specjalizacja: zarządzanie w administracji. Członek Stowarzyszenia Wiosna - Szlachetna Paczka, koordynator regionalny na województwo mazowieckie.

5. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie, studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika resocjalizacyjna, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: resocjalizacja i profilaktyka społeczna.

6. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie, studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika opiekuńczo – wychowawcza, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: wczesnoszkolna edukacja zintegrowana.

7. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie, studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika opiekuńczo – wychowawcza, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: wczesnoszkolna edukacja zintegrowana.

8. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe licencjackie, studia I stopnia na kierunku socjologia, specjalność: socjologia samorządowa.

9. starszy specjalista pracy socjalnej - wykształcenie wyższe licencjackie na kierunku pedagogika, specjalność: praca socjalna, uzupełniające magisterskie na kierunku: pedagogika, I i II stopień w zawodzie pracownik socjalny; uprawnienia mediatora w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinach zastępczych;

10. pracownik socjalny - wykształcenie wyższe magisterskie w zakresie technologii chemicznej; Fakultatywne Studium Pedagogiczne, szkoła policealna w zawodzie pracownik socjalny, studia podyplomowe z zakresu organizacji i zarządzania pomocą społeczną, uprawnienia mediatora w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinach zastępczych.

Starszy specjalista pracy socjalnej oraz pracownik socjalny realizują zadania związane z prowadzeniem postępowań administracyjnych i przyznawaniem świadczeń rodzinom zastępczym. Ich

rolą jest również wsparcie pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą /m. innymi pomoc finansowa, praca socjalna/. Powyższe zostało omówione szczegółowo w informacji o działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu/

Na umowę zlecenie zatrudniony jest ponadto w Powiatowym Centrum prawnik.

Z pośród 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej - 3 osoby realizują swoje zadania na podstawie umów cywilno – prawnych.

Na zatrudnienie aż 6 osób na tych stanowiskach duży wpływ mają środki finansowe uzyskane przez nas w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016” ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Od kilku lat udaje nam się pozyskiwać dodatkowe pieniądze na dofinansowanie wynagrodzeń koordynatorów, w tym roku do budżetu powiatu radomskiego wpłynęła z tego tytułu kwota **81.437,00 zł.**

Pracownicy zespołu są zobowiązani do systematycznego poszerzania swojej wiedzy oraz podnoszenia swoich kwalifikacji, co wynika również z założeń Programu.

W bieżącym roku kadra zespołu uczestniczyła w następujących szkoleniach i konferencjach:

1.	Program wzmacniania rodziny	Kierownik zespołu
2.	Dopalacze – profilaktyka, interwencja, działanie	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
3.	Jak postępować z dziećmi z zaburzoną więzią	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
4.		Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

	Tiki – diagnoza i terapia - praca z dziećmi i rodzinami	
5.	Asystent rodziny – współczesna forma pomocy rodzinie	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
6.	Adopcja jako trwałe rozwiązanie dla dziecka	3 Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej Starszy specjalista pracy socjalnej
7.	Świadomy rodzic – szczęśliwe dziecko	Kierownik zespołu 4 Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej Psycholog
8.	Od piłeczki do sceny – poznanie pedagogiki cyrku, jako metody skutecznie wspomagającej działania wychowawcze, profilaktyczne oraz terapii zaburzeń zachowania	2 Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
9.	Niepełnosprawni – pełnosprawni	Kierownik zespołu Starszy specjalista pracy socjalnej Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
10.	Ścieżka reintegracji i narzędzia do oceny efektywności społeczno – zatrudnieniowej - do wykorzystania w realizacji projektów zewnętrznych OPS i PCPR	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej Pracownik socjalny

Ponadto, w celu doskonalenia zawodowego 1 z koordynatorów kontynuuje czteroletnie szkolenie z zakresu psychoterapii w Ośrodku Szkoleń Systemowych

w Krakowie /planowany termin ukończenia 2018 rok/, co umożliwi w przyszłości poszerzenie oferty specjalistycznej pomocy zarówno dla opiekunów zastępczych, podopiecznych rodzin, jak również pełnoletnich wychowanków.

Rodzinna piecza zastępcza

Niniejsze sprawozdanie jest obrazem historii dziecka opuszczonego, skrzywdzonego i zaniedbywanego, ale też i osób, którym jego los nie pozostał obojętny.

Okres dzieciństwa i dorastania to czas wyjątkowy, gdy młody człowiek uczy się świata i potrzebuje „przewodnika”. Gdy w tym okresie dozna odtrącenia ze strony najbliższych – może spowodować to nieodwracalne skutki. Więzy rodzinne to podstawa bezpieczeństwa, gdy dziecko zostanie jej pozbawione, potrzeba wiele pracy, aby nowy dom – dom rodziny zastępczej stał się bezpiecznym schronieniem, dobrym wzorem życia, modelem prawidłowych relacji międzyludzkich.

Aby tak się stało opiekunowie zastępczy, którzy w sytuacjach kryzysowych przejmują pieczę nad dzieckiem, zastępując rodziców biologicznych muszą być należycie przygotowani do pełnienia tej trudnej roli życiowej. Zgodnie z art. 76 ust. 1-4 Ustawy, zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest organizacja szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenie naboru kandydatów, działalności diagnostyczno – konsultacyjnej w tym zakresie oraz kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych. Powyższe wynika również z Programu, którego założenia odnoszą się do promocji idei rodzicielstwa zastępczego oraz potrzeby organizowania kompleksowego systemu rodzinnej pieczy zastępczej.

W tym roku do Powiatowego Centrum zgłosiło się **8** osób /**4** rodziny/ zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji na opiekunów zastępczych. Do udziału w szkoleniu podstawowym dla kandydatów zostało zakwalifikowanych **6** osób tj. **3** rodziny. W jednym przypadku kandydaci nie zostali dopuszczeni do szkolenia, z uwagi na wnioski wynikające z opinii o posiadaniu przez nich predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zgodnie z którą ich postawy rodzicielskie zostały ocenione jako niekorzystne /stawianie dziecku nadmiernych wymagań, nie

liczenie się z jego indywidualnymi predyspozycjami i możliwościami, traktowanie go z pozycji autorytetu/.

Zauważyć zatem należy, że kwalifikacja osób zainteresowanych pełnieniem tej funkcji jest procesem, na który składa się poza szkoleniem wiele innych elementów, takich jak:

1. Zgromadzenie kompletu dokumentacji: wniosek Zainteresowanych, zaświadczenia lekarskie od lekarza rodzinnego oraz lekarza psychiatry, zaświadczenie z Krajowego Rejestru Skazanych o niekaralności, opinie z zakładu pracy, informacje o zarobkach.
2. Opinia z właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata ośrodka pomocy społecznej.
3. Analiza sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej przygotowana przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej podczas wizyty w środowisku. Analiza została przeprowadzona dodatkowo na zlecenie sądu u jeszcze jednego kandydata na spokrewnioną rodzinę zastępczą /Ustawa nie nakłada w tym przypadku obowiązku odbycia szkolenia, o którym mowa powyżej/.
4. Opinia psychologiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Opinia pedagogiczna /przygotowanie jej należy do zadań jednego z koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Badania te mają na celu zbadanie funkcjonowania rodziny, postaw rodzicielskich w oparciu o testy pedagogiczne z zastosowaniem rozmowy kierowanej, obserwacji oraz opinii a także kwestionariusza badającego postawy rodzicielskie M. Ziemskiej/.

W 2016 roku szkolenie dla kandydatów na opiekunów zastępczych było prowadzone bezpłatnie przez Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Radomiu, zgodnie z dającym taką możliwość art. 156 ust. 11a Ustawy. Pomiędzy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, a Katolickim Ośrodkiem

Adopcyjnym zostało zawarte w dniu 13.10.2016 r. porozumienie dotyczące zasad współpracy przy realizacji przedmiotowego zadania. Na tej podstawie zostało przeprowadzone szkolenie podstawowe dla kandydatów, które obejmowało łącznie 65 godzin: 55 godzin części teoretyczno – warsztatowej i konsultacji indywidualnych oraz 10 godzin praktyk zakończyło się w grudniu 2016 roku wydaniem przez Ośrodek Adopcyjny zaświadczeń o ukończeniu szkolenia oraz opinii trenerów prowadzących zajęcia na temat każdego kandydata. Na tej podstawie komisja kwalifikacyjna, która odbędzie się w styczniu 2017 roku, w skład której wchodzić będą pracownicy Powiatowego Centrum /dyrektor, kierownik zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej, pracownik socjalny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej/, dokona ostatecznej kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W 2016 roku odbyło się już 1 takie posiedzenie, na którym dokonano kwalifikacji 3 kandydatów, którzy ukończyli szkolenie jeszcze w 2015 roku. Proces ich kwalifikacji wymagał przedłużenia, z uwagi na dostrzeżone pewne obszary wymagające korekty tj. brak dostatecznych umiejętności wychowawczych. Terapia indywidualna oraz zajęcia grupowe, w których uczestniczyły te osoby spowodowały postęp, dzięki któremu możliwa była ich kwalifikacja.

1 rodzina, która od kilku lat pełni już funkcję rodziny niezawodowej, posiada bardzo dobrą opinię i bez zarzutu wywiązuje się z powierzonych funkcji, w związku z planami powierzenia im kolejnych podopiecznych wzięła udział w szkoleniu uzupełniającym dla kandydatów na rodzinę zawodową, przeprowadzonym również przez Katolicki Ośrodek Adopcyjny w wymiarze 15 godzin. Umowa z tą rodziną zostanie zawarta w 2017 roku, co wpłynie na realizację założeń Programu w punkcie, który określa limit nowych rodzin zawodowych na dany rok /co roku są planowane dwie nowe rodziny zawodowe/.

W 2016 została zawarta tylko 1 umowa o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Planowaliśmy zawarcie umowy z drugą rodziną, która deklarowała gotowość do pełnienia tej funkcji i uzyskała wymagane kwalifikacje. Przeszkodą stał się jednak brak postanowienia sądu, na podstawie którego miało być umieszczone w tej rodzinie kolejne dziecko. Pomimo kilkakrotnie kierowanych w tej sprawie do sądu wniosków i osobistych konsultacji z przewodniczącą III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Radomiu, w dalszym ciągu czekamy na orzeczenie.

W celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego, a także ewentualnego pozyskiwania nowych kandydatów na rodziców zastępczych wszystkie gminy w powiecie radomskim są systematycznie wyposażane w stosowne materiały informacyjne - plakaty, ulotki, celem rozpropagowania na swoim terenie. Informacje na ten temat znajdują się ponadto na stronie internetowej Starostwa Powiatowego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatowego Centrum oraz w siedzibie naszej jednostki.

Rola koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej dokonuje się na skutek orzeczenia sądu. Od tego momentu pieczę nad rodziną zastępczą oraz dzieckiem umieszczonym w tej rodzinie sprawuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej, przy pomocy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Bycie koordynatorem jest zadaniem bardzo trudnym i odpowiedzialnym. Wymaga empatii, zrozumienia, cierpliwości oraz poświęcenia czasu, gdyż trzeba najpierw zdobyć zaufanie rodziny, aby móc ją skutecznie wspierać. Zgodnie z art. 77 ust. 3 Ustawy do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności: udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej; przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka

planu pomocy dziecku; pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu; zapewnianie rodzinom zastępczym specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej; zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających; udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej oraz przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. Każda z rodzin, która złożyła wniosek o objęcie wsparciem przez koordynatora została nim objęta. Pod opieką jednego koordynatora nie może być więcej, jak 15 rodzin zastępczych. Należy pamiętać jednak o tym, że w rodzinach tych są jeszcze podopieczni, często dzieci biologiczne, co sprawia, że wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu problemów, jeśli takie wystąpią musi być skierowana do wszystkich członków rodziny.

Liczba rodzin i dzieci pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – na dzień 31.12.2016 r.		
Poszczególni Koordynatorzy	LICZBA RODZIN Pod opieką koordynatora	LICZBA DZIECI
1.	15	22
2.	15	22
3.	12	21
4.	13	18
5.	10	16
6.	10	14
ŁĄCZNIE	75	111

Od początku roku, ze wsparcia koordynatorów korzystały ogółem **82** rodziny, w których łącznie przebywało **130** dzieci. W trakcie roku miały jednak miejsce rotacje związane z odejściem dzieci z rodzin zastępczych /np. adopcja, usamodzielnienie, powrót do rodziny biologicznej/.

Koordynatorzy współpracują z tymi rodzinami, w których przebywają małoletnie dzieci, współpraca polega wówczas na: wizytach w rodzinach co dwa miesiące lub częściej w razie potrzeby, spotkaniach w siedzibie Powiatowego Centrum, przygotowywaniu obszernej dokumentacji tj. planów pomocy dziecku, ocen sytuacji dzieci, organizacji zespołów ds. oceny sytuacji dziecka, szeroko rozumianej współpracy ze szkołami, sądami, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, placówkami służby zdrowia i innymi instytucjami zaangażowanymi w sprawy dziecka i rodziny.

Aby skutecznie wspierać rodziny w wypełnianiu ich obowiązków względem podopiecznych, trzeba przede wszystkim nawiązać zdrowe relacje z rodziną, poznać jej członków, historię rodziny, ich problemy oraz sukcesy. W tym celu koordynatorzy odbyli łącznie **565** wizyt w środowisku.

We współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą, którzy często są najważniejszymi sojusznikami w realizacji działań na rzecz pomocy dziecku, koordynator przygotowuje plan pomocy. Wszyscy wychowankowie umieszczeni w pieczy zastępczej mają opracowany taki dokument. Plan jest sporządzany raz, natomiast jest modyfikowany i uzupełniany każdorazowo podczas oceny sytuacji dziecka. W tym roku zostało przygotowanych **25** nowych planów.

Wielu naszych podopiecznych posiada obniżone możliwości edukacyjne, słabą motywację szkolną, zdarza się również, że wydarzenia z przeszłości pozostawiają trwałe ślady, które przekładają się również na zachowanie dziecka w środowisku domowym, szkolnym i rówieśniczym. Przybierają one formy reakcji antyspołecznych, zachowań noszących znamiona niedostosowania. W związku z powyższym koordynatorzy odbywają również wizyty w szkołach, w 2016 roku odbyło ich **65**, jak również w ośrodkach pomocy społecznej, poradniach psychologiczno – pedagogicznych, sądzie – łącznie **21** wizyt. Zdarza się także, że pracownicy zespołu są świadkami w sądzie rodzinnym i opiekuńczym w sprawach

dotyczących dzieci umieszczonych w pieczy. W omawianym okresie toczyło się **7** spraw, dotyczyły one adopcji /koordynatorzy zostali wyznaczeni kuratorami dzieci/, ustanowienia opieki prawnej, demoralizacji podopiecznych. Ponadto, 1 koordynator był przesłuchiwany w Prokuraturze w sprawie dotyczącej rodzica biologicznego dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

Wspieranie rodzin biologicznych, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zgodnie z Ustawą organizuje gmina, w szczególności przy pomocy asystentów rodziny. Skuteczność wsparcia zależy jednak od tego, na ile rodzina sama chce sobie pomóc. Jeśli nie chce – dziecko trafia w system pieczy zastępczej. Wówczas, w pracę z rodziną naturalną angażuje się również organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zapraszając rodziców, którym sąd ograniczył prawa rodzicielskie na spotkania zespołów ds. oceny sytuacji dziecka, czy pomagając w odbudowaniu zerwanych więzi umożliwiając kontakt z dzieckiem w siedzibie Powiatowego Centrum.

13 dzieci przebywających w pieczy spotyka się, w miarę systematycznie ze swoimi rodzicami. Spotkania odbywają się pod nadzorem koordynatora, ale w warunkach zapewniających poczucie intymności, w przygotowanym do tych celów pokoju, gdzie znajdują się zabawki, gry, przybory do rysowania /na znajdującej się tam tablicy dzieci chętnie prezentują swoje rysunki/. Tu celebrowane są czasem nawet urodziny dzieci.

W omawianym okresie odbyło się **127** spotkań, trwających przeciętnie od 1 - 2 godzin. Po spotkaniach rodzic biologiczny ma możliwość rozmowy z koordynatorem, jak również skorzystania z psychologicznego wsparcia. Oferujemy ponadto pomoc prawną, socjalną, pedagogiczną, a jeśli zachodzi taka potrzeba także wsparcie rodziny w jej miejscu zamieszkania /**7** takich spotkań/. Motywowanie tych ludzi do pracy nad sobą, do walki z nałogiem nie zawsze przynosi efekty, jednak jako sukces traktujemy każdy przypadek powrotu dziecka do rodziny biologicznej. W 2016 roku udało się skutecznie pomóc ojcu biologicznemu dziecka w odzyskaniu praw rodzicielskich. W

drugim przypadku sprawa o przywrócenie władzy jest w toku postępowania sądowego.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 Ustawy koordynatorzy realizują działania związane z dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W związku z faktem, że obowiązek ten dotyczy sytuacji, kiedy od umieszczenia dziecka w pieczy upłynął rok, w 2016 roku zachodziła potrzeba wystąpienia z pozwami o alimenty w **11** przypadkach, w **5** sprawach postępowanie nadal toczy się. W przypadku pozostałych rodzin zastępczych świadczenia alimentacyjne zostały zasądzone, zaś w tych sytuacjach, kiedy rodzice biologiczni nie regulują swoich zobowiązań, koordynatorzy pomagają w przygotowywaniu wniosków do komornika, celem egzekucji należnych rodzinie świadczeń.

Zgodnie z art. 47 ust. 7 Ustawy w 2016 roku koordynatorzy przygotowali **23** wnioski o wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci przebywających w pieczy zastępczej, celem uregulowania ich sytuacji prawnej. Jest to obowiązek organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który należy realizować w każdym przypadku, jeśli mija 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a przyczyny umieszczenia nie ustały.

W odpowiedzi na powyższe, Sąd pozbawił władzy rodzicielskiej 16 rodziców, 4 rodziców ograniczył we władzy rodzicielskiej, natomiast wobec 6 stwierdził brak podstaw do wszczęcia z urzędu postępowania w przedmiotowej sprawie. Nadmienić należy, że wobec 5 rodziców postępowanie o wydanie zarządzeń wobec dzieci nadal jest w toku.

Pełnoletni wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej również nie są pozostawieni bez „parasola ochronnego”. Co prawda, w świetle prawa są dorośli, ale wielu z nich jeszcze przez wiele lat po uzyskaniu pełnoletniości potrzebuje czasu na budowanie swojej niezależności i kształtowanie obrazu

samemu sobie, gdyż ich życiu towarzyszy strach przed przyszłością. Z tego powodu koordynator, często pełni również funkcję opiekuna usamodzielnienia dla wychowanka, opracowuje i pomaga realizować indywidualny program jego usamodzielnienia. Odwiedza również swojego podopiecznego w miejscu zamieszkania, jednak aby nie ograniczać jego swobody i nauki samodzielności przeciętnie raz na 6 miesięcy, jeśli zachodzi taka potrzeba - częściej. W trakcie roku 2016, ze wsparcia koordynatorów korzystało **26** pełnoletnich wychowanków, którzy zdecydowali się na pozostanie w rodzinie, pomimo osiągnięcia pełnoletniości, zaś według stanu na 31 grudnia 2016 roku – **22**. Koordynatorzy odbyli u nich łącznie **56** wizyt środowiskowych.

Pomoc i wsparcie dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, prowadzenie poradnictwa i terapii, zapewnianie pomocy prawnej.

Rola, jaką pełnią opiekunowie zastępczy nie jest łatwa, przejmują bowiem odpowiedzialność za młodego człowieka, skrzywdzonego przez bliskich, żyjącego do tej pory według zasad, że dorośli są nieprzewidywalni i nie można im ufać. Zasadnym jest zatem wzmacnianie ich kompetencji, a w razie potrzeby oferowanie profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu występujących problemów.

Może być to np. pomoc psychologiczna, z której oprócz opiekunów zastępczych mogą korzystać i sami wychowankowie. Psycholog na bieżąco ściśle współpracuje także z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej celem konsultacji ich działań i zwrócenia szczególnej uwagi na te rodziny, które w jakiś aspektach radzą sobie słabiej, czy przeżywają różnego rodzaju kryzysy. Jest obecny na każdym zespole do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, co pozwala na bieżące monitorowanie funkcjonowania dzieci w pieczy, omówienie sytuacji rodzinnej, korygowanie stosowanych przez opiekunów zastępczych metod wychowawczych itp.

Powyższe skutkuje często podjęciem indywidualnej pracy z danym wychowankiem i jego rodziną.

W rejestrze porad i konsultacji psychologicznych dla rodzin zastępczych odnotowano ich w tym roku **122**. Dotyczyły one zachowań dzieci, diagnozy ich rozwoju, relacji w rodzinach, problemów wychowawczych, kontaktów z rodziną biologiczną, funkcjonowania rodzin zastępczych i dzieci, wzmocnienia dziecka i przygotowania go do planowanych zmian w jego życiu związanymi np. z poszukiwaniami kandydatów na rodziców adopcyjnych. W 2 przypadkach oddziaływania psychologiczne związane były z systematyczną pracą w kierunku wzrostu kompetencji wychowawczych u kandydatów na opiekunów zastępczych, zaś w 5 wsparcia psychologicznego dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W każdym przypadku prowadzona jest karta poradnictwa.

Obecnie każdy wychowanek rodziny zastępczej ma sporządzaną przez psychologa lub pedagoga diagnozę rozwoju psychofizycznego. Diagnoza służy także określeniu potrzeb dziecka ze specjalnymi preferencjami edukacyjnymi /potrzeba udziału w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych, objęcia dziecka pomocą profilaktyczno – wychowawczą, resocjalizacyjną, leczeniem, rehabilitacją/. Diagnoza zawiera m.in. opis sytuacji środowiskowo-rodzinnej dziecka, śledzi przebieg jego rozwoju, określa mocne strony lub obszary wymagające stymulacji. Zawiera również wskazania dotyczące dalszej pracy z dzieckiem. W 2016 roku przygotowano **113** takich diagnoz, które zostały sporządzone w oparciu o zgromadzoną dokumentację, wywiad z rodziną zastępczą oraz przeprowadzone badania psychologiczne małoletnich z zastosowaniem rozmowy kierowanej, obserwacji oraz dobranych stosownie do wieku dziecka narzędzi i pomocy diagnostycznych, na przykład:

- Karty diagnozy - 10 etapów rozwoju dziecka od 4. do 34. miesiąca życia;
- Karty obserwacji dziecka – trzylatek i czterolatek;
- obrazek sytuacyjny „rozlane mleko” S. Szumana /przeznaczony do badania rozumowania przyczynowo-skutkowego/;
- „Rysunek człowieka” /służący do badania ogólnego poziomu rozwoju dziecka/;
- „Rysunek domu” /test projekcyjny/;
- Skala Samooceny Rosenberga – SES;
- Test Niedokończonych Zdań Rottera – RISB /narzędzie służące do oceny nieprzystosowania/;

- Inwentarz Stanu i Cechy Lęku dla Dzieci – STAIC oraz Inwentarz Stanu i Cechy Lęku – STAI /narzędzia przeznaczone do badania lęku rozumianego jako przejściowy i uwarunkowany sytuacyjnie stan jednostki oraz lęku rozumianego jako względnie stała cecha osobowości/;
- Kwestionariusz „Jaki jesteś?” /służący do badania jawnego niepokoju jako wyrazu skłonności neurotycznych u dziecka/;
- Test Matryc Ravena w Wersji Standard-forma Klasyczna – TMS-K oraz w Wersji Kolorowej – TMK /narzędzia do pomiaru poziomu inteligencji ogólnej/;
- Dwuwymiarowy Inwentarz Inteligencji Emocjonalnej – DINEMO /przeznaczony do pomiaru podstawowych komponentów inteligencji emocjonalnej, takich jak zdolności do pozyskiwania przez jednostkę dostępu do własnych i cudzych emocji, respektowania ich i rozumienia ich funkcji, ocenianych na podstawie tego, jak badany interpretuje różne emocjogenne sytuacje i jak skłonny jest na nie reagować/;
- Skala Typu A/B-wersja DM – TAB /przeznaczona jest do badania Typu A/B u dzieci i młodzieży, w tym jego czterech elementów składowych, tj. rywalizacji, niecierpliwości, pośpiechu i wrogości/;
- Skala Kompetencji Osobistej – KompOs /mierzy uogólnione poczucie własnej skuteczności; składa się z dwóch podskal dotyczących dysponowania siłą konieczną do zainicjowania działania oraz związanej z wytrwałością, niezbędną do kontynuowania działania/;
- Skala I-E Rottera /służy do badania poczucia umiejscowienia kontroli/;
- Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji /pozwalający na diagnozę preferencji w zakresie zainteresowań typami czynności oraz warunków pracy/;
- obrazki, malowanki, puzzle, klocki, układanki, jak również materiały własne.

Zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest także zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym reedukacyjnej, rehabilitacyjnej. **51** podopiecznych posiada orzeczenia lub opinie z poradni psychologiczno – pedagogicznej, przygotowane w celu oceny stopnia ich rozwoju i potrzeb edukacyjnych. W tym roku, **4** dzieci, których matki nadużywały alkoholu będąc w ciąży zostało również zgłoszonych do Warszawskiego Ośrodka Diagnostyki FAS/FASD - Ośrodka Psychoterapii Sukces, celem dokonania pogłębionej diagnozy.

Trzem rodzinom zastępczym została zapewniona pomoc wolontariuszy dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Wiosna – Szlachetna Paczka, dzięki której podopieczni mogli skorzystać ze wsparcia w obszarze edukacji, 2 z tych rodzin skorzystały również ze wsparcia materialnego.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Animatorów Społecznych Klaudyny pozwoliła z kolei na zorganizowanie niepełnosprawnej podopiecznej w jej miejscu zamieszkania urodzin /tort, upominek, zabawa z klaunami, którą to funkcję pełnią członkowie Stowarzyszenia/.

Grupa wsparcia dla Rodzin Zastępczych

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 Ustawy do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Od czerwca 2016 roku, we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” została zorganizowana już druga grupa wsparcia rodzin zastępczych.

Do uczestnictwa w niej zostały wytypowane przez koordynatorów **24** rodziny, na podstawie przeprowadzonej diagnozy.

Problematyka spotkań została dostosowana do występujących potrzeb zgłaszanych przez uczestników czy dostrzeżonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Odbyły się 3 spotkania w Kuźni Artystycznej, przy ul. Daszyńskiego w Radomiu oraz 5 spotkań już w nowej siedzibie, przy ul. Domagalskiego 13 w Radomiu. Ważnym wydarzeniem było również wyjście integracyjne do Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej ELEKTROWNIA w Radomiu.

Równolegle z Grupą Wsparcia dla opiekunów zastępczych zorganizowana została grupa dla dzieci – wychowanków tych rodzin (**43** osoby), którzy podczas zajęć swoich opiekunów mieli możliwość skorzystania, pod opieką wykwalifikowanej kadry z aktywnych form spędzania czasu wolnego: zajęć integracyjnych, manualnych i innych.

Dzieciom, wychowującym się w pieczy zastępczej, które doświadczyły odtrącenia i negatywnych przeżyć w swoich rodzinach, często towarzyszy brak wiary w siebie oraz niska samoocena. Z tego powodu, pomoc specjalistów podczas zajęć dla wychowanków była

ukierunkowana na stworzenie im warunków do odbudowania wiary w siebie, co w przyszłości może procentować nawiązywaniem przez nich satysfakcjonujących związków, oraz przekazaniu im umiejętności bycia twórczymi i odpowiedzialnymi.

W celu promocji idei zastępczego rodzicielstwa, a jednocześnie dla uhonorowania Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w tym roku w Muzeum Wsi Radomskiej został zorganizowany Festyn Rodzinny. W imprezie wzięło udział ok. **90** osób /opiekunowie plus wychowankowie/, podczas której uczestnicy mieli zapewnionych wiele atrakcji i niespodzianek m. in. ognisko i pieczenie kiełbasek, rodzinne gry terenowe, degustację piknikowych smakołyków, artystyczne skręcanie balonów, malowanie twarzy, tatuaże, rozgrywki sportowe oraz konkursy z nagrodami. Spotkania grupy wsparcia w 2016 roku zakończyły się spotkaniem świątecznym, pod hasłem: Wigilia pokoleń – wieczerza wigilijna.

Współpraca ze Stowarzyszeniem „Nowe Perspektywy” umożliwiła nie tylko uczestnikom grupy wsparcia, ale i wszystkim rodzinom zastępczym możliwość skorzystania także z indywidualnego wsparcia ze strony specjalistów: psychologa, pedagoga, terapeuty rodzin, terapeuty ds. leczenia uzależnień, logopedy oraz oligofrenopedagoga.

Z oferty tej skorzystało łącznie 14 osób /rodziny zastępcze, podopieczni, kandydaci na opiekunów zastępczych/, spotkania indywidualne miały charakter cykliczny.

Szkolenia dla rodzin zastępczych.

Jest to również forma wsparcia, a jednocześnie okazja do pomocy rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu.

W tym, roku odbyły się trzy szkolenia:

1. „Komunikacja międzyludzka – doskonalenie umiejętności słuchania i rozmawiania”.

Szkolenie miało charakter warsztatowy, którego celem było przybliżenie zagadnień: rodzaje komunikacji, przebieg procesu komunikacji werbalnej i

niewerbalnej, zasady aktywnego i skutecznego słuchania, bariery komunikacyjne /osądzanie, decydowanie za innych, uciekanie od cudzych problemów/.

Szkolenie zostało uzupełnione merytorycznymi zagadnieniami na temat zasad przyznawania dodatku wychowawczego – zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Szkolenie zostało przeprowadzone przez kierownika zespołu oraz 2 koordynatorów.

2. „Dom na nowo malowany”.

Spotkanie szkoleniowe z autorką książki „Dom na nowo malowany” miało na celu podzielenie się ze słuchaczami przeżyciami, doświadczeniami i przemyśleniami związanymi z wychowywaniem dzieci.

Bezpośrednie spotkanie z autorką książki zmuszało do refleksji. Spotkanie skierowane było do rodzin zastępczych, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także potencjalnych kandydatów na rodziców adopcyjnych.

3. „Świadomy rodzic – szczęśliwe dziecko”.

Seminarium zorganizowane przez Wyższą Szkołę Handlową w Radomiu. Program spotkania poruszał wiele aspektów: inwestowanie w usługi dla dzieci – system wsparcia rodziny i profilaktyki społecznej; rola ośrodka adopcyjnego w systemie opieki nad dzieckiem; rozwój zawodowych rodzin zastępczych; dom usamodzielnienia – miejscem nauki samodzielności, odpowiedzialności, kształtowania własnej tożsamości oraz przygotowania do dorosłego życia; postępowanie z dzieckiem z zaburzoną więzią; świadome i odpowiedzialne rodzicielstwo – praca z rodziną poprzez Trening Skutecznego Rodzica; problem osamotnienia i opuszczenia dziecka w rodzinie.

Ponadto, rodziny zakwalifikowane do udziału w Grupie Wsparcia dla Rodzin Zastępczych brały udział w następujących spotkaniach tematycznych, prowadzonych przez specjalistów ze Stowarzyszenia na Rzecz Wspierania

Rodzin „Nowe Perspektywy”: psychologa, pedagoga, terapeutę rodzinnego oraz dietetyka.

1. Analiza trudnych zachowań dzieci oraz przyczyny ich powstania;
2. Reakcje osób dorosłych na trudne zachowania u dzieci. Analiza reakcji dorosłych w kontekście budowania dobrej relacji z podopiecznymi;
3. Uzależnienie i współuzależnienie jako problem całej rodziny;
4. Problematyka zaburzeń w odżywianiu (bulimia, anoreksja, otyłość) – zaburzenia życia rodzinnego;
5. Komunikacja werbalna – zasady dobrej komunikacji oraz zasady aktywnego słuchania. Zjawisko cyberprzemocy i jak sobie z nim radzić – uzależnienia behawioralne;
6. Rodzinne warsztaty kulinarne – prawidłowe nawyki żywieniowe, wartości odżywcze produktów, zajęcia praktyczne – spotkanie z dietetykiem;
7. Komunikacja niewerbalna i jej znaczenie w relacji z dziećmi – zajęcia warsztatowe w Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej ELEKTROWNIA w Radomiu.

Ocena rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 132, art. 46 ust. 3 cyt. Ustawy - do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy dokonywanie oceny rodziny zastępczej, pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Pierwsza ocena jest dokonywana nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka, kolejna po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata.

Mając na uwadze powyższe w 2016 roku zachodziła potrzeba dokonania oceny **18** rodzin.

W **1** przypadku została wydana ocena negatywna z uwagi na przemoc psychiczną

i fizyczną, która wystąpiła w rodzinie zastępczej. Opiekun używał przemocy wobec swojej współmałżonki, gdzie świadkiem całego zajścia był 16 letni chłopiec, wychowanek przebywający w tejże rodzinie. Wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” wobec sprawcy, ponadto zapewniono wsparcie psychologiczne chłopcu, oraz pozostałym członkom rodziny przez pracowników tuż. Centrum. Przeprowadzona została też z rodziną zastępczą rozmowa dyscyplinująca na temat zaistniałego wydarzenia. O powyższych okolicznościach został poinformowany sąd.

Ocena jest dokonywana przy udziale kierownika zespołu, koordynatora, asystenta rodziny, a także psychologa.

Opinia dotycząca predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Zgodnie z art. 42 ust 5 pkt b Ustawy pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Opinia powinna być przygotowywana co dwa lata.

Jest ważnym źródłem wiedzy na temat rodzin zastępczych, jak również kandydatów do pełnienia tej funkcji, ich cech osobowości, preferowanych metod wychowawczych, przekonań, postaw, ich relacji małżeńskich, czy też łączących ich z dziećmi zarówno biologicznymi, jak i umieszczonymi w pieczy. Zawarte w opinii wnioski są podstawą do dalszej pracy z rodziną, czy proponowania działań pomocowych, jeśli zachodzi taka potrzeba /np. udział w Grupie Wsparcia dla Rodzin Zastępczych, Grupie Wsparcia dla Dzieci, indywidualne wsparcie psychologiczne, terapeutyczne/.

W 2016 roku zostało przebadanych łącznie **13** rodzin, w tym: **3** rodziny, pełniące już funkcję rodzin zastępczych, **4** rodziny - to kandydaci do

pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, **6** rodzin – to kandydaci na rodzinę zastępczą spokrewnioną,

2 opinie dotyczące predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zostały przygotowane przez psychologa Powiatowego Centrum.

Pozostałe, przez psychologa zatrudnionego na podstawie umowy zlecenie, gdyż zamysłem naszym było, aby na temat danej rodziny mogła wypowiedzieć się osoba, która do tej pory nie miała żadnego kontaktu ani z rodziną, ani z dziećmi w niej przebywającymi.

Opinie sporządzone zostały w oparciu o badania psychologiczne z zastosowaniem rozmowy indywidualnej, obserwacji oraz testów kwestionariuszowych m. in.:

- Kwestionariusza EPQ-R – który ma na celu zbadanie wymiarów osobowościowych rodzica zastępczego;
- Inwentarza Osobowości NEO-FFI - kwestionariusza służącego do diagnozy cech osobowości takich jak: neurotyczność, ekstrawersja, otwartość na doświadczenie, ugodowość i sumienność;
- Testu Zdań Niedokończonych J. B. Rottera do badania niedostosowania społecznego.

Opinie zostały przygotowane także w oparciu o obserwacje, indywidualne rozmowy z każdym z dzieci/wychowanków aktualnie przebywających w opiniowanej rodzinie zastępczej. W zależności od wieku dziecka i jego indywidualnych predyspozycji powyższe często było pogłębione o badanie psychologiczne dziecka, z wykorzystaniem Testu Stosunków Rodzinnych Bene Anthony, co pozwoliło na określenie uczuć, jakie członkowie rodziny żywią wobec siebie nawzajem, oraz ocenę postrzegania przez dziecko tego, jakie uczucia członkowie rodziny żywią względem niego.

Zauważyć należy, że większość rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie radomskim posiada aktualne opinie dotyczące predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, będzie natomiast zachodziła potrzeba przygotowania ok. 70 opinii w 2017 roku.

Grupa wsparcia dla Wychowanków Rodzin Zastępczych

Powiatowe Centrum w okresie od kwietnia do grudnia 2016 roku prowadziło grupę wsparcia dla dzieci wychowujących się w rodzinnej pieczy zastępczej. Temat przewodni brzmiał „*ABC dobrego wychowania*”. Spotkania z dziećmi odbywały się raz w miesiącu.

Do udziału w grupie wsparcia zakwalifikowanych zostało **6** dzieci w wieku do 11 roku życia. Spotkanie prowadziło dwóch koordynatorów, posiadających wykształcenie pedagogiczne ze specjalizacją: wczesnoszkolna edukacja zintegrowana. Spotkania miały na celu zapoznanie podopiecznych z pojęciem „savoir vivre”, kształtowanie zasad dobrego wychowania, podkreślenie znaczenia kultury i zasad społecznych oraz zachęcanie do używania zwrotów grzecznościowych, kształtowanie wizerunku kulturalnego dziecka.

- Kwiecień- dobre maniery na co dzień (przywitanie, pożegnanie, prośbę, dziękuję, przepraszam, punktualność, zakazane słowa, prawdomówność)
- Maj- z czystością za pan brat (higiena przed i po posiłku, po toalecie, świeży uśmiech, czysta odzież)
- Czerwiec- przy stole (etykieta przy posiłku, ciche spożywanie posiłku, manewry sztuczkami, łakomstwo)
- Lipiec- w rodzinie (zmęczeni opiekunowie, rodzeństwo, seniorzy)
- Sierpień- wśród przyjaciół (na kłopoty przyjaciel, pędem z pomocą, dyskrecja, tolerancja, o innych zawsze z aprobatą, zwierzę- istota czująca)
- Wrzesień- sami w domu (co nieco o gazie, woda w domu, pod napięciem, nieznanym za drzwiami nie otwieramy)
- Październik- poza domem (w szkole, na ulicy, z wizytą u znajomych)
- Listopad- poza domem (spotkanie z kulturą, w podróży, o religii, w internecie).

Uczestnictwo w grupie wsparcia było dla dzieci okazją do nawiązania kontaktu z rówieśnikami znajdującymi się w podobnej sytuacji życiowej, a jednocześnie wspólnego spędzenia czasu wolnego.

W grudniu odbyło się spotkanie podsumowujące przy słodkim poczęstunku, z pokazem prezentacji multimedialnej dla uczestników i ich opiekunów,

uroczyste wręczenie dyplomów i upominków dzieciom w sali konferencyjnej
Starostwa Powiatowego w Radomiu.

Ocena sytuacji dziecka

W celu omówienia aktualnej sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, analizy stosowanych metod pracy zarówno z nim, jak i rodziną zastępczą, modyfikowania planu pomocy, ewentualnego monitorowania procedury adopcyjnej, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, a przede wszystkim oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy przygotowywanie ocen sytuacji dziecka, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, a w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Jest to zadanie realizowane przez zespół do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, powołany zarządzeniem Nr 19/2014 Dyrektora Powiatowego Centrum z dnia 15 października 2014 roku. W skład zespołu wchodzi: przewodniczący zespołu - kierownik zespołu ds. pieczy zastępczej i pomocy społecznej, członkowie komisji: psycholog, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, rodzice zastępczy, pedagodzy, właściwi asystenci rodziny, rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Od początku roku odbyły się **234** zespoły.

Na potrzeby zespołów, dwa razy w roku /w każdym semestrze szkolnym/ koordynatorzy wysyłają do placówek oświatowych korespondencję z prośbą o opinię na temat dziecka /funkcjonowanie dziecka w grupie rówieśniczej, postępy w nauce, wyposażenie dziecka w podręczniki i przybory szkolne, ewentualne trudności wychowawcze itp./ oraz informacje dotyczące współpracy rodziny zastępczej z placówką.

Ocena sytuacji dziecka uwzględnia również stan jego zdrowia. W tym celu, rokrocznie opiekunowie zastępczy mają obowiązek przedłożenia

zaświadczenia o stanie zdrowia podopiecznych, w 2016 roku uzyskaliśmy **111** zaświadczeń.

Ustawa wprowadziła również obowiązek przedstawienia co 2 lata przez każdą rodzinę zastępczą zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. W 2016 roku uzyskaliśmy **96** takich dokumentów, **94** zaświadczenia potwierdziły posiadanie przez opiekunów zastępczych odpowiednich pod względem zdrowotnym predyspozycji, natomiast w **2** przypadkach, stan zdrowia opiekunów zastępczych został oceniony, jako nie pozwalający na dalsze pełnienie tej roli. W tych przypadkach zwróciliśmy się do sądu o zwolnienie tych osób z funkcji opiekunów zastępczych. W jednej sprawie zostało wydane orzeczenie, na podstawie którego obowiązki opiekuna zastępczego zostały powierzone wyłącznie drugiemu z małżonków, zgodnie z naszym wnioskiem, w drugim – sprawa jeszcze jest w toku.

Koordynatorzy uczestniczą także w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka organizowanych przez placówkę opiekuńczo – wychowawczą funkcjonującą na terenie powiatu radomskiego. W tym roku zostali zaproszeni i uczestniczyli łącznie w **17** zespołach w Domu Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym z filią w Starachowicach, a także w Powiatowym Zespole Placówek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Siennie oraz Łaziskach, gdzie przebywają podopieczni z terenu powiatu radomskiego.

Sprawy interwencyjne

Pojawienie się nowego dziecka w rodzinie powoduje, że zmienia się życie całej rodziny. To powoduje, że niekiedy rodziny zastępcze mają trudności we właściwym wypełnianiu swoich zadań opiekuńczo - wychowawczych. Zwykle, współpraca z rodziną i oferowane wsparcie pozwala pokonać występujące kłopoty. Zdarza się jednak, że problemy potęgują się, rodziny

zastępcze nie chcą współpracować, a dzieci nie mają zabezpieczonych na właściwym poziomie potrzeb rozwojowych.

W 2016 roku w **3** przypadkach została podjęta współpraca z sądem mająca na celu rozstrzygnięcie kwestii dalszej zasadności pobytu dziecka w danej rodzinie.

W przypadku 1 rodziny niewydolnej w sprawach opiekuńczo – wychowawczej, miała miejsce z naszej strony trzykrotna interwencja, sąd nie zajął jeszcze ostatecznego stanowiska w sprawie, na razie zapadła decyzja o ustanowieniu kuratora dla podopiecznej sprawiającej duże trudności wychowawcze, nie została natomiast podjęta decyzja o rozwiązaniu rodziny zastępczej.

W kolejnym przypadku, Powiatowe Centrum wnioskowało do sądu o wgląd w sytuację rodzinną ze względu na stosowanie przemocy przez opiekuna zastępczego względem swojej żony, została założona również Niebieska Karta. Sprawa jest w toku.

W 3 przypadku prośba o wgląd w sytuację rodziny zastępczej była spowodowana niewydolnością rodziny zastępczej i niezaspokajaniem potrzeb wychowanka we właściwy sposób. W czasie toczącego się postępowania, podopieczny osiągnął pełnoletność i opuścił pieczę zastępczą, co zakończyło przedmiotowe postępowanie.

Regulacja sytuacji prawnej

Utworzenie rodziny zastępczej nie powoduje powstania więzi rodzinno – prawnej pomiędzy opiekunami a dzieckiem. Dziecko przyjęte do rodziny zastępczej nie staje się dzieckiem tej rodziny, nie powstają też obowiązki i uprawnienia wynikające z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego /alimentacyjne, prawo do dziedziczenia/. Status dziecka również nie ulega zmianie, nie przyjmuje ono nazwiska opiekunów, rodzina zastępcza nie uzyskuje także pełni władzy rodzicielskiej nad dzieckiem. Stworzenie z dzieckiem więzi prawnej, takiej jaka istnieje pomiędzy dzieckiem, a

rodzicem naturalnym jest jednak możliwe w przypadku przysposobienia.

Regulacja sytuacji prawnej dziecka nakłada na koordynatora obowiązek zgłoszenia go do ośrodka adopcyjnego, celem poszukiwania dla niego rodziny przysposabiającej. Powyższe jest poprzedzone zgromadzeniem dokumentacji, w tym medycznej i diagnostycznej /psychologicznej/ – źródła wiedzy o dziecku i jego potrzebach dla przyszłych rodziców adopcyjnych. W 2016 roku **27** dzieci zostało zgłoszonych do Katolickiego Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego w Radomiu.

W omawianym okresie w **5** przypadkach dzieci otrzymały szansę na stabilizację życiową i znalazły nowych rodziców /sfinalizowana sprawa adopcji/, aktualnie jeszcze w **4** przypadkach sprawy o przysposobienie są w toku. Niestety, nie na wszystkie dzieci zgłoszone do ośrodka adopcyjnego czeka szczęśliwe zakończenie. Największe szanse na adopcję mają dzieci jak najmłodsze i zdrowe. Dla tych, które są dotknięte dysfunkcjami, czy są w wieku powyżej 8, 10 roku życia te możliwości są prawie równe zeru. Jednak prawie, ponieważ aktualnie trwa w sądzie postępowanie o utworzenie rodziny adopcyjnej dla naszej 13-letniej podopiecznej, zaś w grudniu szczęśliwymi rodzicami małej niepełnosprawnej, z zespołem FAS dziewczynki zostali dotychczasowi rodzice zastępczy.

Działania, które podejmujemy nie zawsze kończą się sukcesem, ale każdy uśmiech dziecka, którego los „wrzucił” w system pieczy zastępczej sprawia, że czujemy, że jednak warto, a nasze zadania traktujemy jak służbę na rzecz dzieci i rodzin....